

ДНЕВНИКЪТЪ

(стенографически)

на

II-то обикновено Народно Събрание.

XI ЗАСЪДАНИЕ, СЪБОТА, 5 АПРИЛИИ 1880 ГОД.

(Подъ председателството на г-на П. Р. Славейкова — Начало въ 1 часа и 25 минути.)

Председателъ: (Звъни). Ще се чете списъкътъ на депутатитѣ. (Квесторитѣ раздаватъ напечатанитѣ правила.)

Баларевъ: Чете списъка на депутатитѣ. (Послѣ чете лицата, които сж отсъствували въ минхлото засѣдание.) Отсъствуватъ: Христо Стояновъ, Митрополитъ Мелетий Софийскій, Петко Горбановъ, Христо Стефановъ, Колю Върбановъ, Даскалъ Тодоръ, Георги Тишевъ, Г. Кирковъ, Д-ръ Антоновъ, Г. Геровъ, Д-ръ Минчовичъ, Евлогий Георгиевъ, Неязи Бей, Тодоръ Станчевъ, Атанасъ Костовъ, Тодоръ Икономовъ и Константинъ Стоиловъ.

Председателъ: Споредъ четението на списъка излиза, че въ днешното засѣдание отъ 171 души липсватъ 28, а присѣствуватъ 143. Слѣдователно има много повече отъ половината на представителитѣ и имамъ право да отворимъ засѣданието. Засѣданието се отваря. На дневенъ редъ сж провѣркитѣ на депутатитѣ. Между това има да прочетъ писмо и телеграма на нѣкои г-да депутати и още нѣкои дневни новини, за които Събранието трѣба да бѣде увѣдомено.

Секр. Коевъ: (Чете писмото отъ депутата г-на Киркова, че наможе да дохожда въ Събрание заради премѣстиване въ друга къща).

Председателъ: Дѣйствиелно има излишность въ това писмо, но бюрото се распореди да се спо-

разумѣе съ г-на Киркова.

Секр. Коевъ: (Чете свидѣтелството на г-на М. Колони, че той билъ боленъ.)

Председателъ: Това не се отнася до Събранието, но споредъ приетия обичай за да се дава по строго внимание на тия, които липсватъ, счита за нужно да се яви въ Народното Събрание. Сега има писмо върху телеграммата, която отъ завчера четохми. Азъ искамъ да държъ Народното Събрание въ течението на най-важнитѣ обстоятелства въ отечеството ни; само искамъ пакъ да припомня, че Министерството е зело въ внимание тия работи, и че сж зети потрѣбнитѣ мѣрки, само моля, да не се разсжда за тия работи, но Народното Събрание да бѣде увѣрено, че не се престава нищо, което е нужно за тия работи. За това да не се разсжда за тѣхъ, защото това се касае до най-жизненний интересъ на отечеството. Заради това Народното Събрание да бѣде въ течението на работитѣ, и азъ увѣрявамъ депутатитѣ, че за това се премислюва.

Секр. Коевъ: (Чете телеграммата отъ жителитѣ на Ески-Джумая за разбойничество.)

Председателъ: Припомнявамъ и 2-й пѣть, което казахъ и по-напредъ. Азъ желаю само Нар. Събрание да бѣде спокойно, до когато се и покаже, щото тия мѣрки да сж сполучливи или не сполучливи. Има още една телеграма, за която има и

писма; и азъ считамъ за добръ да се прочете тука за да се не каже, че я не зимами въ внимание.

Секр. Коевъ: (Чете телеграмма отъ Орханне. Харизоновъ телеграфира да се зематъ депутати и отъ Македонски бѣжанци).

Председатель: Има да забѣлѣжж на Събранието, както рѣкохъ по-напредъ, че за тѣзи работа има прошение, което на врѣме ще се разгледа; но считамъ за излишно това, защото тия хора, които сж преселватъ отъ Македония тука, ние ги смятаме, като подданици на нашата държава, и имъ даваме право, като сж минали 6 мѣсеци, дѣто сж записани въ една община, да гласоподаватъ съ другитѣ. Азъ гледамъ на въпроса отъ тази точка зрѣния, че всѣки отъ насъ е и македонски представител. За това особенно не може да имъ се позволи да иматъ особени депутати. Като бѣхми чели даденото прошение, ние го зехми въ внимание. Подиръ тѣй, моли г-на докладчика да излѣзе на трибуната и да продължава провѣркитѣ.

Докл. П. Станчовъ: Въ вчерашното заседание прочетохъ провѣркитѣ за Русчукската Губерния, и захванахми отъ Русчукския окръгъ, отъ който останяхж двѣ околии, именно едната Тетовската околия. Тамо е избранъ Евлогий Георгиевъ при 2-й изборъ на 20 Януария. Числото на избирателитѣ е било 3744. Гласоподаватели 1456. Получилъ 1413. Има тая забѣлѣжка отъ страна на комисията, че, 1^о) като се гледатъ дневницитѣ отъ тая околия, както отъ 13, тѣй и отъ 20, виждатъ се доста редовни; 2^о) че комисията подозрѣва, че подписитѣ въ тѣзи дневници, особенно ония отъ 20 Януария, сж писани съ една ржка, именно 4-ма члена; и съ друга ржка сж писани 2-ма писари отъ бюрото. Тази е забѣлѣжката, която има да направи комисията за тѣзи избори. И друго има да забѣлѣжж, че е неизвестно да ли г-нъ Евлогий Георгиевъ е Български подданикъ, или да ли има друго подданство.

Председатель: Има ли нѣкой да говори върху този изборъ.

Грънчаровъ: Вчера се спрѣхми тука за да узнаемъ какъвъ подданикъ е г-нъ Евлогий Георгиевъ: той днесъ е тука, трѣба да го помолими, да ни съобщи какъвъ е подданикъ. Друго при тѣзи избори не прѣчи, защото другитѣ точки сми приели като редовни; остая само, г-нъ Евлогий Георгиевъ да каже, да ли е български подданикъ; и ако е, тогазъ ние ще го приемемъ; па ако каже, че не е български подданикъ, тогава ще се касира избора му.

Председатель: Умолява се почитаеми депутатъ отъ Тетовската околия, да не вижда за обидно, дѣто споредъ приетия обичай Народното Събрание желае по много и много причини, да се изслѣдва, дѣйствиелно ли сж избираеми отъ българско поддан-

ство, и какъ мислитъ върху това подданство. Събранието желае да узнае, да ли направихж нѣкаква посяжка да бѣдѣтъ български подданици.

Евлогий Георгиевъ: Г-да! Азъ съмъ родомъ Българинъ отъ Карлово; прѣди 43 години съмъ преминалъ въ Румѣния; тамъ обстоятелствата ме принудиха да зема чуждо подданство, и азъ зехъ Руското. Въ послѣднѣо врѣме, когато се освободи България, азъ счетохъ за длъжностъ да зема мѣрки, за да премина изъ Руското подданство и да бѣдѣ български подданикъ, като съмъ българинъ. Още въ мѣсець Октомврия 1879 год. подадохъ прошение въ Русската миссия въ Букурещъ, съ което молихъ Руското Правителство да ме уволни отъ Руското подданство, защото искамъ да премина въ българското подданичество. На това прошение отговоръ още нѣма; но не се съмнявамъ, че не ще бѣде другъ отговоръ, освѣнъ да ме уволнятъ отъ Руското подданство. Азъ съмъ българинъ и макаръ, че съмъ билъ 43 години внѣ отъ България, всекога съмъ билъ съ български чувства, и така и за напредъ ще бѣдѣ: или да ме приеме Народното Събрание за представител или да не ме приеме, азъ си оставамъ всекога съ българско чувство. Това само имамъ да кажж. (Одобравание, съгласие и ржкоплескание).

Председатель: Приема ли Народното Събрание да разискува този въпросъ понататѣкъ.

Гласове: (Не, други гласове: да).

Стамбуловъ: Преди да дойдемъ на въпросътъ за подданичеството, нужно бѣше да попитами, защо тѣзи протоколи на бюрото сж подписани отъ една ржка, и двамата писари пакъ съ една ржка, които навѣрно различно знаятъ да пишатъ. Това ми се види много важно и това е едно нѣщо, което трѣба да се изслѣдва, защото, ако се мисли това тѣй, да го оставимъ, то комисията, която ще распитува нередовноститѣ при изборитѣ, не ще го земе въ внимание. За това ми се чини, че когато двамата писари сж подписани съ една ржка, тука има нѣщо, като подлогъ.

Славейковъ: Азъ мисля, че почитаеми събратъ предговоривши бѣше вчера тука, а завчера не бѣше; но вчера се припомни още веднѣжъ защото разискванията върху подписитѣ ставали на по предниятъ день, и въ тѣзи разисквания се забѣлѣжи, че комисията за провѣркитѣ на изборитѣ има право да забѣлѣжи и това, и да каже своето недовѣрие или просто подозрѣние за подписитѣ; еднакви ли били или не, ако тя не може да го рѣши, това, тогазъ Събранието може да го рѣшава. Ако не по гласоподавание, то по едно приемане изобщо се прие отъ Народното Събрание, че такива забѣлѣжки, да се обявяватъ отъ комисията; но тѣ да нѣматъ влияние върху законността или незаконността на из-

боритѣ, ако нѣма други по-сериозни забѣлѣжки; защото тѣзи забѣлѣжки немогатъ да докажатъ, че подписитѣ сж писани съ една ръка, а другитѣ съ друга ръка. Обстоятелствата въ насъ не сж такиви за да могатъ да дадатъ единъ резултатъ, съ който може да се докаже, че тѣ навѣрно сж съ една ръка писани, и най-главно е, че неможемъ да го докажемъ. Заради това, мисля, че Събранието прие това за недостатъчно обстоятелство, за да повлияе на рѣшението за законността или незаконността на изборитѣ. Това пакъ не прѣчи да се забѣлѣжатъ тѣзи нѣща отъ комисията за провѣрkitѣ; само, ако би да се дигне върху това новъ въпросъ, отъ който може да се сѣди, както онзи день за законността или незаконността на изборитѣ, тогава да се даде внимание на тѣхъ, и Събранието пакъ неможе да се повърне на този предмѣтъ, и да се произнесе за него. Азъ на това не съмъ противенъ, но работата е само да не се връщамъ на предмѣтъ вече разисканъ.

Стамбуловъ: Азъ за това обърнахъ внимание върху тѣзи работи, при всичко че не бѣхъ въ миналото засѣдание, защото въ Русчукския Окрѣженъ Съвѣтъ има членове не на право отъ народа избрани, които не сж членове, които ги е избралъ народътъ, но сж хора наложени отъ правителството и като такива не представляватъ интереситѣ на народътъ въ Окрѣгътъ. За това, като частно лице, като гражданинъ и депутатъ, не мога да имъ довърѣя. Понеже въ тѣзи работи има двоица членове, които сж назначени отъ правителството, тия членове не сж избрани отъ никого, и за това настоявамъ комисията да обърне внимание на това. А колкото за правилността и неправилността на изборитѣ, това е другъ въпросъ; най-сѣтне протоколитѣ могатъ да бѣдатъ най-добри.

Славейковъ: Съгласенъ съмъ съ г-на предговорившия и мисля дѣйствително, че комисията, която ще разгледа работитѣ за правилността на изборитѣ въ Русчукската губерния, дѣто се виждатъ да ся станали толковъ неисправности, ще има и основа на която да обърща внимание. Както казва предговорившиятъ на Събранието, дѣйствително, ние неможемъ да имаме довърѣе на тѣзи лица, които може да не сж правили нищо, но по самото стояние на мѣстото си, правятъ, така щото не ни прѣчи да слѣдваме тамошнитѣ дѣйствия и да обърщаме на тѣхъ внимание. А комисията ще има предъ видъ тѣзи забѣлѣжки и че тамъ има нѣщо, на което ся съмняваме, и за това съмнѣние разумѣва се трѣба и да се распита.

Грънчаровъ: Относително до този въпросъ азъ съмъ дошелъ до това заключение, да се неутвърдяватъ тѣзи избори, но комисията, която ще изслѣдва злоупотрѣбленията за другитѣ избори да има гража да изслѣдва и тѣзи. Остава другъ въпросъ:

то е за подданство на г-на Евлогия Георгиева. Г-нъ Евлогий Георгиевъ казва, че преди нѣколко врѣме билъ датъ прошение въ Рускийтъ Консулатъ за да се отрѣши отъ Руското подданство; но азъ мисля, че като той още не е отрѣшенъ, защото още нѣма разрѣшение отъ Императорско правителство, то, той е избранъ като чуждъ подданикъ и той не е още български подданикъ. За да бѣде български подданикъ, той трѣба да го направи формално — да премине това презъ формалний пѣтъ, и за това азъ считамъ, че г-нъ Евлогий Георгиевъ, не е билъ избранъ, и не е депутатъ като български подданикъ.

Подпредсѣдатель Браделъ: За да не се смѣсатъ 2 въпроса за правилността на изборитѣ и за подданството, то азъ питамъ: има ли нѣкои да говори върху правилността на изборитѣ? За това питамъ (Шумъ), признава ли Народното Събрание Евлогия Георгиевъ за законно избранъ депутатъ въ Тетовската околия? (Гласове: Да, не, Шумъ). Въпросътъ върху правилността за изборитѣ и второй въпросъ е за подданството. Сега да се ограничи въпросътъ за правилността на изборитѣ.

П. Станчовъ: За тѣзи дневници Народното Събрание чу докладътъ на комисията, че и въ нѣколко други дневници сж подозрителни подписи. Като по изборитѣ станахъ нѣкои намѣсвания отъ администрацията, то Народното Събрание твърдѣ справедлива се произнесе, че счита за свой дългъ да ги остави висящи до тогавъ, до когато анкетната комисия ще изслѣдва всичкитѣ нередовности по изборитѣ. Между тѣхъ може да се счита и дневникътъ на Тетовската околия, на която подписитѣ сж подозрителни, защото е ясно, че сж подписани отъ една ръка, и за това повторително обърщамъ на това вниманието на Народното Събрание. Преди да се произнесе окончателно, Народното Събрание счита ли достопочитаемия и много-заслужившия г-на Евлогия Георгиева за законно избранъ депутатъ, то да се предложи по-напредъ на разискване: законно ли било бюротъ, и може ли да се счита за законно съ тѣзи съмнителни подписи. Азъ, отъ моя страна, предлагамъ да останатъ тѣзи избори висящи, и по-слѣ, когато се рѣши това, тогава да се произнесе Нар. Събрание за подданството на почитаемия депутатъ г-на Евлогия Георгиева.

Славейковъ: Именно върху това мисля, че Събранието вече 4 пѣти се е произнесло или да кажемъ мълкомъ заявило, че несмотря на тѣзи бѣлѣжки така, да иматъ достатъчно значение за разсѣждане върху правилностъ или неправилностъ на изборитѣ. За еднаквостъ на подписитѣ се произнесе едно само подозрѣние. Но нито г-нъ докладчикъ, нито Нар. Събрание не е компетентно да го сѣди, че дѣйствително тѣзи подписи сж написани съ една ръка. И

завчера имаме подобенъ случай, въ който незнаехме да ли сж протоколитѣ отъ една ржка подписани, ние ги считаме, като правилни, защото никой неможемо да каже, че наистина тѣзи подписи сж еднакви, но само се казваше, че приличатъ на еднакви или иматъ малко разлика. И да бѣхмѣ го предложили на цѣлото Сѣбрание, то всѣки единъ щѣше да има свое особено мнѣние; това щѣше да е единъ суетенъ трудъ и го ненаправихмѣ именно за това, че щѣхмѣ да загубимъ много врѣме, ако да ги провѣриваме, че сж дѣйствително писани отъ една ржка или не. За това Народното Сѣбрание прие, че това не може да бѣде рѣшително, и да зависи отъ него правилността или неправилността на изборитѣ, но го зе само въ внимание. Това подозрѣние отъ еднакви подписи не се подкрѣпя отъ друго още нѣкое подозрѣние, и за това не може да се земе, като таквъ, върху което може да се сѣди за законността или незаконността на изборитѣ. За туй, азъ пакъ казвамъ, че нѣмаме причина отъ тѣзи подозрѣния да оставимѣ тѣзи избори висящи. За това, и Народното Сѣбрание прие, щото този въпросъ за подписитѣ да не влияе на законността за изборитѣ; но ако иска Народното Сѣбрание вторий пѣтъ да го разгледа, то може да го вотира. Азъ не съмъ противъ вотирането.

Председатель: Въпросъ се възроди за подписитѣ противъ сѣжността на протоколитѣ, че членветѣ на бюрото сж една ржка и двамата писари сж друго ржка сж подписани.

Пановъ: Понеже комисията е нашла съмнителни протоколитѣ, то тя, разбира се, е мислила, че ще е най-рационалното, да се оставятъ изборитѣ висящи. Защото въ противенъ случай предстои, че комисията, която ще бѣде отредена да испитва причинитѣ на нередовности, ако намѣри, че тия избори не сж законни, а Народното Сѣбрание се е вече произнесло върху законността, то какъ ще постѣпимъ тогава. Съ тѣзи избори единственитѣ пѣтъ е, г-да, да ги оставимъ за сега висящи, и да ги отхвърлимъ само тогава, когато ще се издирѣ отъ горѣказанната комисия, че не сж правилни. За това предлагамъ на Нар. Сѣбрание да останѣтъ тѣзи избори сега висящи, и мисля, че въпросътъ е исчерпанъ.

Д-ръ Молотовъ: Азъ само искамъ да припомня на Сѣбранието, че онзи день, когато се разгледваше изборътъ на почитаемия Шуменски депутатъ, г-нъ Д-ръ Радославовъ, пакъ се намѣри, че подписитѣ бѣха подписани съ 2 ржцѣ, и това ми се чини г-нъ докладчикъ твърдѣ хубаво го е видѣлъ. Азъ само незная, защо да се дава предпочитание на единѣтъ протоколи отъ другитѣ; когато тамъ тѣзи хора сж подписани съ двѣ ржцѣ, и тука предлежи пакъ сжщото, че сж подписани съ двѣ ржцѣ. Сѣбрание се

тогава произнесе, да не дава никѣе внимание на тѣхъ.

Преосв. Симеонъ Прѣславскій: До колкото чухъ, има двѣ възражения, които станахъ върху Тетовскитѣ избори. Първото е, че подписитѣ сж били подписани отъ 2 ржцѣ, и второто възражение, което е станало отъ нашия сѣбратъ г-нъ Стамбуловъ, е, че въ Окржжний управителний Сѣвѣтъ е имало лица, които сж били опредѣлени отъ правителството и произнесе се затова подозрѣние, че може да сж тия лица повлияли на изборитѣ. Азъ незная какво сношение може да има опредѣлението на тия лица отъ правителството въ Окржжний Сѣвѣтъ, съ правилността на протоколитѣ на Тетовската избирателна околия. Тѣ може да сж били назначени отъ правителство; но какво смѣсване има протоколътъ съ назначението на тѣзи хора? А колкото за това, че подписи сж били направени отъ двама писари, то, ние знаеме твърдѣ хубаво, че въ нашитѣ села грамотността не е до толкѣтъ распространена; и за това не е никакъ чудно, че сж били въ бюрото хора, които не сж знаели да пишѣтъ, и накарали другъ да подпише за тѣхъ протоколътъ. Народното Сѣбрание е вече приело и други такива избори, на които протоколитѣ имашъ такива подписи отъ двѣ различни ржцѣ, именно азъ ще споменѣ изборътъ, който е станалъ въ Смедовска околия въ Шуменския окржгъ. Азъ бѣхъ въ Смедово нѣколко пѣти, зная състоянието на училището, защото то се намира въ Прѣславската Епархия; можъ да увѣря даже, че грамотността въ Смедово е повече распространена отъ колкото въ Тетово. Народното Сѣбрание ако прие Смедовския изборъ за редовенъ, то азъ се чудя, защо да се повръща назадъ и да иска да извади въпросътъ за една и сѣщо нередовностъ по изборътъ, който е станалъ въ Тетовската околия. Това ми се види за чудо. (Гласове: Исчерпано е.)

Докл. П. Стапчовъ: Въ кратко ще отговора на г-на Д-ра Моллова, че завчера при провѣрѣнитѣ на изборитѣ, на Шуменския депутатъ, г-нъ Д-ръ Радославовъ, комисията е била казала съвѣмъ друго отъ това, което казва сега за г-на Евлогия Георгиевъ. Народното Сѣбрание е свободно да се произнесе така или иначе. Комисията сама не рѣшава нищо.

Славейковъ: Искамъ да отговоря на Негово Преосв. Епископъ Прѣславскій, именно за това, дѣто понапрѣдъ забѣлѣжи, че несѣзира какъ се отнасятъ, по мнѣнието на г-нъ Стамбулова, членветѣ въ Окржжний Сѣвѣтъ съ протоколитѣ, а послѣ имамъ да се съглася съ него относително до приемване и другитѣ избори. Относително за това, за което се препирами повече, е че въ този въпросъ се взе въ внимание забѣлѣжката на комисията; ние се препирами при

тѣзи проверки за това: дали по единственност или по прилика на подписитѣ. можемъ да рѣшаваме законността или незаконността на изборитѣ. Азъ признавамъ това, че ако приемемъ сегашния, както онзи който стана завчера, съ Смѣдовска околия и въ нѣкои други, ще бждемъ непослѣдователни. Тогава рѣшавамъ друго, а сега пакъ казвамъ друго. Едни избори земемъ за дѣйствителни, а други, като се връщаме пакъ назадъ на сѣщитѣ прѣпирни, искаме да ги оставимъ висящи. Азъ пакъ казвамъ, както по напрѣдъ, че това нѣщо сж сматря, като рѣшено, и ся отнася само до протоколитѣ, както до онѣзи, които държатъ секретаритѣ, тѣй и до стенографическитѣ, то е, че този въпросъ е поставенъ само за да се земе въ внимание, но да не влиае върху законността или незаконността на изборитѣ. За това, казвамъ, че тѣзи подозрителности, немогатъ да иматъ влияние върху рѣшението. Азъ се съгласявамъ съ г-на Стамбулова, че анкетната комисия може да го има предъ видъ, за да го испита. Но тука въ Събранието да не влиае на законността или незаконността на изборитѣ, защото, ако приемемъ друго второ рѣшение отъ онова, което стана онзи день, то ние не ще можемъ да бждемъ послѣдователни. За това мисля Събранieto, да бжде предпазливо, защото непослѣдователността компромитира неговата компетентностъ.

Стамбуловъ: Азъ мисля, като нѣкой въпросъ е минжалъ въ Събранието безъ да се разисква, и сж е приелъ, то ако подобенъ въпросъ се подига, за да се размисли, то онова рѣшение никакъ не може да дискредитира компетентността на Нар. Събрание; защото може би, че въ онова засѣданне вниманието е било отвлечено въ другъ нѣкой въпросъ или може би другитѣ въпроси били по-малки, така щото не се е обърнало на този достатъчно внимание и заради това, ако и да не стане днесъ такова рѣшение, както онзи день, дѣто не се разисква въпросътъ, то не може да се дискредитира компетентността на Народното Събрание. Събранието може да рѣши днесъ така и другъ день друго яче, споредъ както се е освѣтило върху въпроса (Противорѣчие) и както приеме забѣлѣжкитѣ отъ комисията. Но понеже е станало рѣшение, което азъ не съмъ знаелъ, то азъ го забѣлѣжвамъ. Искамъ само да възраза на негово Пресв. Митрополитъ Прѣславский, че при такова едно съвпадане, като били двама души писари на едно избирателно бюро, защо тѣзи писари сж подписани съ една рѣжа. Този единъ почеркъ дава сумнѣние! Защото, ако да земемъ, че всичкото бюро било неграмотно, то пакъ писаритѣ немогатъ да сж писали съвсѣмъ съ единъ почеркъ, по вѣроятнo е, че трѣба да иматъ разни почерки. Да погледне нѣкой тѣзи подписи, веднага ще дойде до това сумнѣние. А колкото до съвѣта, то на това основание изразихъ своето

си мнѣние, защото законодателятъ, който е правилъ избирателния Законъ, повѣрилъ е протоколитѣ да се пазятъ отъ таквизъ учреждения, дѣто служителитѣ сж избрани отъ народа. Види се, че е ималъ причина, за да се ржководи така; защото е повѣрилъ препращанието на протоколитѣ на чиновници избирателни или на общественитѣ служители. И то всѣки разбѣра, че щомъ въ таквoзъ учреждение се турили двама членове, които не сж избрани отъ народа, това дава едно сумнѣние, че може даже тѣзи подписи да сж ставали въ съвѣта. Защото друго яче, законодателятъ щѣне да повѣри пазението на протоколитѣ просто на окупния началникъ, а не на градски и окупни съвѣти.

Д-ръ Молловъ: Искамъ само да възраза на достопочитаемия депутатъ отъ Ловечъ, че обърнахъ внимание на това, че Комисията онзи день каза друго, и днесъ друго. Азъ обърнахъ вниманието на това, че повторително се обръща внимание върху тѣзи подписи, че и онзи день и първъ пътъ пмане разискване, и въпросътъ се рѣши въ извѣстна смисълъ.

Бръшляновъ: Господа! подозрѣванието върху еднообразността въ подписитѣ, което г-нъ Станчевъ даде на явѣ, е до негдѣ справедливо и умѣстно; нъ при всичко това, тази еднообразностъ не може да се земе за фактъ, че тия избори сж съвършено неправилни; защото знаемъ при какви обстоятелства се намиратъ нашитѣ околии. Но и това на страна, ние трѣба да разберемъ да ли има и изѣзави заявления при протоколитѣ и отъ кого, и да ли тия заявления показватъ, че тия протоли сж нередовни или поне подозрителни. Въ доклада таквoзъ нѣщо нѣмаме. Че подписитѣ сж еднообразни, това не може да се земе, повтарямъ, за фактъ. Въ бюрото, г-да, имало е хора неграмотни, и единъ ги е подписалъ. Колкото пакъ за писаритѣ може единътъ отъ тѣхъ да е отсѣтствувалъ въ врѣме на подписването и другитѣ е подписалъ. За това, азъ мисля, еднообразността въ подписитѣ да се не зема въ внимание и да се не счита за единъ фактъ въ сила да унищожи изборитѣ. Ако имаме заявление, което да подозрѣва правилността на протоколитѣ, тогава: да. Но щомъ нѣма, то трѣба да приемемъ тѣзи протоколи за редовни и да пристѣпимъ къмъ правилността на този изборъ относително подданичеството.

П. Станчовъ: Още едно нѣщо забѣлѣжвамъ, като докладчикъ на Народното Събрание. Подписитѣ сж писани съ рѣжа на членътъ надзирателъ отъ Окр. Съвѣтъ.

Славейковъ: Това е дѣйствително важно, именно за този въпросъ, и г-нъ докладчикъ е виновенъ, че не го каза по-напредъ. Но при всичко туй, комисията, която ще се заеме да изслѣдова работи по изборитѣ, тя ще пслѣдва и това, дали сж

тѣзи подписа само отъ членътъ надзирателъ на Окр. Съвѣтъ. Той, ако е направилъ това, има и да отговоря за това. Но ако би нѣкой мислилъ, че би било възможно да се представи на Нар. Събрание единъ поддѣланъ документъ за официаленъ, то пакъ излиза друго. Върху това Народното Събрание може да се произнесе, азъ оттеглявамъ думата си, защото еднаквостта на подписътъ излиза друга отъ каквато я бѣхъ казалъ.

Стамбуловъ: Нашитъ подозрѣния се оправдаватъ. Г-нъ Георги Симеоновъ, именно, който е подписанъ въ този протоколъ, е назначениятъ членъ отъ правителството; той не е избранъ отъ народа; и този членъ, който е туренъ надзирателъ на изборитѣ, е подписалъ цѣлото бюро. Той може да е отишелъ въ кшцата си, и тамъ е направилъ протоколитѣ. Какво ни служи за увѣрение на документи? Служатъ ни подписитѣ. И кога тѣ сж направени отъ единъ человекъ, който е нѣмалъ право да надзирава изборитѣ, защото не е избранъ отъ народа, то таквизъ протоколи азъ ги считамъ за фалшива. Това е моето мнѣние; може да излезе, че не е така. Ако да би станало това отъ всичкитѣ окръжни съвѣти, то би могло да излезе една камара, която не е Народно Събрание, но едно административно Събрание. За това да се считатъ тѣзи протоколи за незаконни, или да се касира избора.

Свящ. Бобошевскиѣ: Азъ мисля, че въпросътъ е исчерпанъ, и въ сжщото врѣме съгласявамъ се съ мнѣнието да остане този изборъ висящъ, а не да се касира.

Стамбуловъ: Оттеглявамъ си думата да се касиратъ, но висящи да останѣтъ.

Н. Пр. Симеонъ Прѣславски: Имамъ да забѣлѣжж, че г-нъ докладчикъ е ималъ добрината да ми даде протоколътъ, и може да се лъжа, но азъ не мож да се сълася, че подписътъ на надзирателътъ Георги Симеоновъ е еднакъвъ съ подписитѣ на членоветѣ на бюрото, и за това именно желая, да обърне Народното Събрание повече внимание на това.

Ст. Поповъ: Трѣба да се земе въ внимание, че подписитѣ сж потвърдени съ селскитъ печатъ.

Докладчикъ Станчовъ: Азъ, като обърнахъ внимание, че подписитѣ на членъ-надзирателъ е еднакъвъ съ членоветѣ на бюро, то го разбрахъ така, че Нар. Събрание е сжднъ за изборитѣ, и то може да се произнесе. Но азъ пакъ отъ моя страна предлагамъ, да останѣтъ тѣзи избори висящи. (Гласове: Исчерпано е.)

Н. Пр. Симеонъ Прѣславски: Понеже главната основа е тази, че подписитѣ на членоветѣ на бюрото били подписани отъ члена-надзирателъ, менѣ се струва, че това не е истина, и слѣдова-

телно, не ми се вижда достаточнo доказателство и фактъ, за да останѣтъ тѣзи избори висящи. (Гласове: Исчерпано е.)

Председателъ: Изчерпанъ ли е въпроса? (Исчерпанъ.) Предлагамъ: Нар. Събрание признава ли изборътъ на г-на Евлогий Георгиевъ за правилно избранъ? (Признава.) Който казува, че изборътъ билъ неправиленъ, да си дигне ржката. (Менишество.) Висшегласието признава изборътъ, че е правиленъ, и за това нѣмаме нужда да предложимъ въпросътъ за „висящъ“. Другийтъ въпросъ е за подданството на г-на Евлогий Георгиевъ. Има ли нѣкой да говори?

Брънчаровъ: Върху подданничеството на г-на Евлогий Георгиева имамъ да кажж, че понеже той разисни на камарата, какъ преди нѣколко мѣсеци е далъ прошение, за да се уволни отъ руското подданничество, но като това още не е станало, за сега, за положителенъ и окончателенъ депутатъ не можемъ да го считамъ: защото, ще ли да се разрѣши или не ще — това за насъ е тъмно; тъй щото, ако се произнесемъ, че приемами за редовенъ депутатъ господство му, може утрѣ да му дойде извѣстие, че не се уволнява, и тогава що ще излѣзе? Ако ли пакъ съвършено го касирами, то може да дойде друго извѣстие, което да казува, че се уволнява отъ руското подданство. За това съмъ на мнѣние, да бжде този изборъ висящъ, до когато не получи г-нъ Евлогий точно свѣдѣние, че е отрѣшенъ отъ руското подданство, а това може да стане до идущата сессия, и тогава ще можемъ да се произнесемъ, да ли да се приеме или да се отхвърли.

Грънчаровъ: Предговорившиятъ каза, че г-нъ Евлогий Георгиевъ не може да бжде приетъ за депутатъ, защото и до сега не е отрѣшенъ отъ руското подданство, и каза, че, до когато ще бжде той отрѣшенъ, ние трѣбува да го приемемъ като висящъ. Азъ не знамъ, до колко ще бжде съгласно съ закона, ако да се приеме. Конституцията ясно за това говори, че избиратели и избираеми могатъ да бждѣтъ само български подданици. Азъ мисля, че за да бжде нѣкой депутатъ въ нашето Нар. Събрание, то трѣба да бжде избранъ като български подданикъ. Но почитаемий депутатъ отъ Тетово не е билъ български подданикъ и още не е станалъ български подданикъ. За това не намирамъ, какъ може да го приемами за висящъ. По тази причина азъ предлагамъ, на основание на закона, да се касира този изборъ. Ако подиръ нѣкое врѣме стане български подданикъ, то може да станѣтъ допълнителни избори, и той може да бжде избранъ.

Стамбуловъ: Поддържавамъ мнѣнието на г-на Грънчарова.

Даскаловъ: Азъ, до колкото можихъ онзи денъ

поможихъ се да кажъ на почит. Събрание, че между подданичество и протекция има голѣма разлика; защото подданицитѣ иматъ паппорти направо отъ министерството, а защитници могатъ да зематъ паппорти отъ мѣстнитѣ консули на препорѣка. Колкото азъ знаа, г-нѣ Евлогий Георгиевъ не се е считалъ между никоя гилда, тъй сѣщо както и г-нѣ Колони. Така и ние, които бѣхми на руска служба, като Христо Стояновъ, Бурмовъ, азъ и Геровъ, насъ даже не питахъ, но ни отчислихъ, защото мислѣхъ, че въ България ще бждемъ нуждни, за да постѣпимъ на българска служба. Г-нѣ Евлогий Георгиевъ каза, че е далъ прошение за отрѣшение отъ подданството, и безъ друго съ благоприятенъ отвѣтъ ще бжде рѣшено отъ руското правителство прошеніето му. Освѣнъ това, като агентъ на българското Княжество, той е и приелъ българското подданство. И това, че е представителъ на българското Княжество, да се земе въ внимание.

Митроп. Григорій: Като се говори много за подданството, да ли може да се приеме г-нѣ Евлогий Георгиевъ като освободенъ отъ руското подданство или не, то счетохъ за нужно, да кажъ на г-да депутатитѣ, че когато още се говореше въ Русчукъ между жителитѣ, че желаятъ да избѣржтъ г-на Евлогия Георгиева за свой депутатъ, тогава избирателитѣ, като знаеха, че той бѣше руски подданикъ, се отнесоха до руското консулство въ Русчукъ (искалъ да каже: въ Букурещъ), и попитахъ, да ли г-нѣ Евлогий Георгиевъ е руски подданикъ или не? Отъ консулството добихъ отговоръ, че той наистина е билъ руски подданикъ, но че той се е отнесълъ до руското правителство, да иска освобождението отъ руското подданство, защото желае да приеме българско подданство и че могатъ да го избѣржтъ. Формално още не е отговорено отъ страна на руското правителство, но има частни съобщения, че това вече се е рѣшило. Вслѣдствие на това, и като се земе въ внимание подданството на пр. г-на Бурмова, който бѣше направилъ преди много врѣме своето прошение, а получилъ рѣшението не отдавна, то се вижда, че за да стане официалното рѣшение за г-на Георгиева, и до гдѣто се изпълнятъ всичкитѣ формалности, ще премине доста врѣме. И като земемъ всичко това въ внимание, предлагамъ замедлението на рѣшението отъ руското правителство, да не се приеме като причина, да остане този изборъ висащъ, но да се приеме като пълненъ депутатъ, особено, като Събранието има вече отъ една страна увѣрение отъ него самага, че той е български подданикъ, а отъ друга страна има извѣстие отъ руското консулство, че той е вече отрѣшенъ отъ руското подданство.

Славейковъ: Желалъ бихъ да узнаа, да ли

г-нѣ Евл. Георгиевъ е билъ дѣйствително протеже или е билъ руски подданикъ?

Евл. Георгиевъ: Азъ съмъ ималъ руски паппортъ отъ Кишиневската властъ, но въ Россия не съмъ билъ никога. Азъ не съмъ билъ въ никаква гилда, само съмъ билъ записанъ като мѣщанинъ, и нищо повече отъ това не съмъ ималъ.

Славейковъ: Това показва, че г-нѣ Евл. Георгиевъ е билъ повече протеже, отъ колкото дѣйствителенъ подданикъ на Россия. Но азъ не считамъ това за олежително обстоятелство; азъ считамъ тоже, че г-нѣ Евл. Георгиевъ е дѣйствително руски подданикъ, и трѣба да изпълни формалноститѣ, които се изискватъ, за да стане български подданикъ. Като земемъ въ внимание, че всички онѣзи, които сж били руски подданици, могли сж да се обрнжтъ къмъ правителството за отрѣшение и като получиха разрѣшение, тогавъ станаха български подданици и то не може и г-нѣ Е. Георгиевъ да пропустне това. На пр. г-нѣ Д-ръ Браделъ получи тако-рѣчи преди двѣ недѣли своето отрѣшение отъ руското правителство. И така, има още и други, които спадатъ въ сжщата категория. Но, при всичко това, азъ обръщамъ вниманието на това обстоятелство, че заявлението за да се отрѣши руското подданство, и да стане български подданикъ, е станжло вече, както самъ г-нѣ Евл. Георгиевъ изяви; а още повече е олежително това, че избирателитѣ, когато щѣли да го избѣржтъ, попитали руското консулато въ Букурещъ: какъ стои тѣзи работа? и за отговоръ се дало тоже сѣщо едно олежително доказателство и срѣдство. Но най-сетнѣ, ако и това още да не е станжло съ всичкитѣ си фармалности, то пакъ трѣба да земемъ въ внимание това, че има отъ негова страна желание и предположение, за да стане това, което е възможно скоро да стане. А въ сжщото врѣме трѣба да земемъ въ съображение 15 протоколъ на Търновското Учредително Събрание, гдѣто се казва, че на хора, които сж участвували въ освобождението на България, позволява се да стѣпятъ въ българско подданство, ако изразятъ таково желание. Ако всичко това земемъ въ внимание, то не можемъ да сравняваме вчерашния случай съ днешния: защото въ вчерашния случай видѣхми едно презрение къмъ изпълнението на всичкитѣ фармалности, за да стане български подданикъ; а тука виждами вече заявление, което е станжло, за да стане личността български подданикъ. Заради туй, предлагамъ да се приеме като висащъ депутатъ, до гдѣто стигне разрѣшение, което, както ми се чини, не ще се забави много.

Стамбуловъ: Азъ се чуда, какъ тълкува работата г-нѣ Славейковъ; и азъ не можъ да приема такъво едно предложение, да остане този изборъ висащъ. Като гледамъ, че този въпросъ се заплита, и

не зная, съ какви намерения става това, азъ искамъ да поговоря нѣкакъ си подълго и пошироко върху него и проси извинение. Г-да, днешниятъ случай никакъ не се различава отъ вчерашния; защото г-нъ Евл. Георгиевъ е направилъ сѣщо това, щото и г-нъ Грековъ, съ тѣзи само разлика, че послѣдний не е сега никакъвъ подданикъ: защото на основание на 10 статья отъ вѣлнкия законъ, щомъ нѣкой румънски подданикъ стѣпилъ на чуждоностранна служба, изгубва румънското подданство и не може пакъ да стане румънски подданикъ. За такъвъ челоуѣкъ рѣшихми на основание на 55 чл. на Конституцията, да го касирами. Днесъ работата е за челоуѣкъ, който е направилъ сѣщото това, т. е. испратилъ е на своето правителство документитѣ заедно съ прошение, да го отрѣши отъ подданството. И за този челоуѣкъ днесъ се предлага, да остане висещъ. Азъ не разбирамъ, какъ г-нъ Славейковъ може да предлага такъво нѣщо, като моли по напредъ Събранието да бждемъ послѣдователни. Г-да! ако приемемъ този изборъ за висещъ, тогазъ ще бждемъ непослѣдователни, и вчерашното рѣшение ще бжде несправедливо или похубаво, вчерашното рѣшение ще бжде справедливо а днешното несправедливо. За да се изпълни 55 статья отъ Конституцията, то може г-нъ Евл. Георгиевъ, когато се освободи отъ руското подданство, да поднесе прошение на Нар. Събрание, и то ще го приеме за български подданикъ. Другъ начинъ не виждамъ за сгоденъ, защото, ако просто стѣпимъ на българската земя, то съ това не ставами и български подданици; а трѣба да се даде прошение на Нар. Събрание, и до колкото се касае за г-на Евл. Георгиевъ, Събранието ще го приеме съ най-голѣма радостъ. Той бѣше българинъ всѣки пѣтъ; той подпомагаше българитѣ, колкото е било възможно, и за това Събранието желае да стане колкото е възможно поскоро български подданикъ и депутатъ въ комарата. А за днесъ не може да бжде висещъ, но трѣба просто да се касира.

Расолковъ: И вчера и завчера се отвори въпросъ за подданничеството на депутатитѣ, които се мислятъ за чужди подданици; и вчера както и завчера се каза, че такива странни подданици, които сѣ заслужили на българския народъ, и които заслужаватъ всѣко уважение отъ всѣки българинъ за дѣлата, които сѣ свършили тѣ за въ полза на българския народъ, желателно е да станѣтъ български подданици. Г-нъ Евлогий Георгиевъ казва, че е руски подданикъ, а нѣкои г-да казватъ, че не е руски подданикъ, но е просто руски протеежъ; други увѣравахъ, че г-нъ Евлогий Георгиевъ е подалъ прошение, да се исключи отъ чуждото подданство, и че избирателитѣ му попитали руското консулство преди да го избержѣтъ, и получили отговоръ,

че наистина се е билъ отказалъ отъ руското подданство. Г-да, това всичко е станѣло; азъ вѣрвамъ, че ни единъ нѣма да се съмнѣва въ това. Но нашата Конституция казва: „Представителитѣ на българското Нар. Събрание сѣ неприкосновени 5 дена преди отварянieto на Народ. Събранието, презъ всичкото врѣме на Събранието, а тѣи сѣщо 5 дена подиръ затварянieto му.“ Предположѣте сега, г-да, че г-нъ Евл. Георгиевъ е подалъ прошение, да го исключатъ отъ чуждото подданство; и азъ вѣрвамъ както и другитѣ предговоривши господа, че ще получи удовлетворителенъ отговоръ. Но какво ще стане, ако въ това врѣме, до едѣто още не е дошло разрѣшението му, се поиска отъ руската власть, на пр. да го тѣгли нѣкой на сѣдъ, за каквато и да е работа, можемъ ли да кажемъ: той е руски подданикъ и трѣба да го дадемъ? Или пакъ ще кажемъ: „ние не давами нашитѣ денутати, защото законътъ гласи, че сѣ неприкосновени.“ Пита се, може ли да се противи нашето Събрание на руското правителство или не може? (Гласове: Не може, може.) Като обръщамъ вниманието върху това нѣщо, и оставямъ на Народното Събрание да рѣши: може ли да се приеме г-нъ Евлогий Георгиевъ за депутатъ или не?

Савва Илиевъ: Отъ моя страна ще кажѣ, че щомъ г-нъ Евлогий Георгиевъ е подалъ заявление, да се освободи отъ руското подданство, което вече е отправилъ на 15 Октомврий минѣлата година, както самъ исповѣда, тогазъ това е вече единъ фактъ, че той се отрича отъ руското подданство, и ще приеме друго, именно българско, както самъ исповѣда. Да говоримъ сѣщо този фактъ, мисли, че е съвѣтъ неумѣстно. За сега можемъ да оставимъ избора на г-на Георгиева висещъ, до едѣто получи окончателно увольнение отъ руското правителство.

Славейковъ: Азъ искамъ да отговоря на г-на Стамбулова, който се чуди за това, защото сѣмъ така говорятъ. Ако станемъ да се чудимъ, то и азъ могъ да се чудя повече, защото той така е говорилъ, а не иначе. (Веселостъ.) И така само се чудимъ, а не приетживама къмъ работата, която е такава, щото не търни чудение. Предговоривши г-нъ Расолковъ искане да докаже, че ако се поиска чуждъ подданикъ отъ нашето Събрание, тогазъ ще да се намѣримъ въ затруднение и не ще знаемъ какво ще отговоримъ на единъ такъвъ въпросъ, да ли ще го дадемъ или не, понеже отъ една страна руското правителство ще го счита за свой подданикъ, а ние — за свой депутатъ. Азъ ви казвамъ, че той се е отказалъ отъ чуждото подданство, въобще ние можемъ както руски, така и наитѣ подданикъ да дадемъ на сѣдъ, ако той направи нѣщо, което е противно на закона. А азъ още единъ пѣтъ

повтарямъ, че г-нъ Евл. Георгиевъ е направилъ вече нѣкои формалности, които се изискватъ, за да стане нашъ подданикъ. Защото, като е подалъ прошение да се отмѣни отъ руското подданство, за да може да бѣде български гражданинъ и депутатъ, съ това е направилъ първа стѣпка; а освѣнъ това заяви желание предъ цѣлото Събрание, да стане български подданикъ. А онзи случай, когото вчера разсиряхъ, не може да се сравни съ днешний случай, защото онова лице просто казваше, че е влезло въ друга държава на служба и отъ тогава е престанало да бѣде румънски подданикъ. И той презираше нашето достоинство, и онова на Княжеството, като казва, че когато е постѣпилъ на наша служба, трѣба да го признаемъ за нашъ подданикъ. Послѣ съ едно облягане на Софийския градски съвѣтъ показва едно парче книга съ думитѣ: „ето моя пашпортъ.“ Ние вчера отблъснахме таково завѣрzenie; но тука заявлението е фактично, защото г-нъ Евл. Георгиевъ казва, че се е отказалъ отъ руското подданство и желае да влѣзе въ нашето. И ако го кассирами, тогазъ ще каже, че иска да отблъснемъ това заявление, което искава, че иска да бѣде нашъ подданикъ. Истина, ние не можемъ да го приемемъ окончателно, до гдѣто му не стигне разрѣшението, но трѣба да го оставимъ висящъ; особено, като желае да бѣде съ насъ, азъ не разбирамъ, какъ можемъ да го отхвърлимъ.

Д-ръ Молдовъ: Ако Събранието счита, че въпросътъ е исчерпанъ, то азъ искамъ само 2—3 думи да кажа за г-на Стамбулова, който смѣсва вчерашния съ днешния въпросъ. Г-да, вчерашний случай, въ много отношения, никакъ не причича на днешния. Въ вчерашний въпросъ разисквахъ за единъ българинъ, който се е родилъ въ чуждо мѣсто, а днесъ разисквахъ за българинъ, който се е родилъ въ България. И това е голѣма разлика. Още друго нѣщо. Днешниятъ заявилъ на онова правителство, на което принадлежалъ, че желае да се освободи отъ подданството, но вчерашниятъ, за когото се говори, не е направилъ това. Има само да се изпълни една твърдѣ малка формалностъ, като заяви самъ, че желае да стане български подданикъ, то остава на Народ. Събрание да го приеме за такъвъ. Но Народ. Събрание не може сега да рѣши тази работа окончателно. Азъ не се съмнявамъ, че ще го приеме, когато дойде на редъ. За това предлагамъ, да го приеме днесъ, макаръ като висящъ депутатъ, до гдѣто не пристигне разрѣшението му отъ руското правителство, за да се изпълни всичката формалностъ.

Грънчаровъ: Тука много се казва, и много се говори; казва се, че единъ, за да стане български подданикъ, трѣба да даде прошение, а преди

всичко, че трѣба да бѣде отрѣшенъ отъ чуждото подданство. Въ послѣдний случай, ние земаме, че той е вече отрѣшенъ отъ чуждото подданство. Но указъ отъ императора не е още излѣзълъ, за това така сѣщо не е станалъ и български подданикъ, до гдѣто Народ. Събрание не го приеме. Колкото се касае до г-на Евлогия Георгиева, не виждамъ рѣшение нито отъ руското правителство, и толкова повече малко може да се сматра за български подданикъ. Слѣдователно, предлагамъ: не да остане висящъ, но да се кассира.

Стамбуловъ: Дѣйствително ще дойдемъ, ако вървимъ така, на вчерашното нещастно заключение: че ще опровергавами днесъ сѣщото, което вчера приехми. Не само ние ще се чудимъ, но и хората ще ни наричатъ чудотворители. Азъ обръщамъ вниманието на Народното Събрание върху 55 чл. отъ Конституцията, гдѣто се казва, че всички родени въ българското Княжество смятатъ се български подданици, ако не сж приели чуждо подданство. Но г-нъ Георгиевъ е приелъ чуждо подданство; слѣдователно, не е български подданикъ. На основание на 60 ст. отъ Конституцията, ползуватъ се съ политически правдини само граждани на българското Княжество, и, като той не е гражданинъ, то не може да се ползува съ политически правдини, и не може да бѣде избираемъ, слѣдователно, не може да бѣде и депутатъ. Нѣкои казватъ, че той е подалъ заявление на руското правителство, че не ще да бѣде, натакакъ, руски подданикъ. Добръ: ако не ще бѣде подданикъ руски, то още не е казалъ, че ще стане български подданикъ, защото може да стане, на примѣръ, американски подданикъ или гръцки, или пакъ какъвъ-годѣ. Не е работа на Събранието, да пита всѣки единъ, който дохожда тука: Ти, г-не, искашъ ли да станешъ български подданикъ? Той трѣба да живѣе нѣкое врѣме въ България, послѣ може той да подаде прошение, и нашето правителство да го приеме. За македонцитѣ, на примѣръ, ако живѣятъ въ България три години, могатъ да станатъ български подданици, ако тѣ запска въ това. Ние не бѣгамъ отъ хора, но трѣба да се изпълнява формалността, която се изисква, за да стане нѣкой български подданикъ. И азъ не разбирамъ, какъ се тѣй пренираме, като единъ подобенъ въпросъ вчера рѣшихми. Зарадъ туй, г-да представители, трѣба да уважаваме закона, ако искаме да бждемъ послѣдователни, за да не ставатъ чудеса. Особено трѣба да бждемъ безпристрастни, и, както вчера не приехми г-на Грекова, тѣй сѣщо не можемъ да приемемъ и г-нъ Георгиева; иначе, ще се каже, че работата стана по пристрастие. Азъ вчера, като говорихъ противъ г-на Грекова, основавахъ се на закона, и не бѣхъ ръководимъ отъ

никакво пристрастие. Сжщо така, безъ никаква страсть, казвамъ и днесъ. Г-нъ Георгиевъ трѣба, щомъ се освободи отъ руското подданство, да даде прошение на българското Народ. Събрание да го приеме, но като не виждамъ още таково прошение за подданство отъ него, то считамъ, че той не може да бжде приетъ за български подданикъ и представителъ. Зарадъ туй, неговия изборъ трѣба да се касира.

Славейковъ: Азъ нѣма да се противя на праведността на г-нѣкой думи, които каза г-нъ Стамбуловъ; но колкото за това, гдѣто той смѣсва вчерашния случай съ днешния, имамъ не само да се противя, но и ще да протестирамъ противъ това. Вчерашниятъ случай е съвършено особенъ, и азъ имамъ вече прилика да развия напредъ мнѣнието си върху него. А да се върщамъ на това, считамъ бихъ за излишно и за пристрастно. Този случай, който ни сега предлежи, има съвсѣмъ другъ характеръ; за да докажа това, напомнихъ вече преди нѣкои обстоятелства на слушателитѣ си, а сега тѣзи мож да ги още умножа. Азъ отбѣлсквамъ мнѣнието, че ние ще се покажемъ пристрастни, ако сми вчера рѣшили така, а днесъ да не слѣдвами това рѣшение. Азъ се повърщамъ на думитѣ на г-на Стамбулова, който понапредъ каза, че ние вчера можехми да рѣшимъ нѣщо така, а днеска другояче. Като ни се представяватъ днесъ ясно доказателствата и обстоятелствата, то можемъ да го приемемъ безъ да се покажемъ, че не сми послѣдователни. Впрочемъ това азъ оставамъ на страна и се основавамъ на отношението, че тука е изказано едно желание и движение отъ страна на лицето, за което се говори; и станжала е вече една постѣпка, за да се отрѣши отъ руско подданство, или подобрѣ да кажж, покровителството или протече. Слѣдователно, имамъ предъ себе си други обстоятелства, каквито вчера ги нѣмахме, и ние не можемъ да касирами този изборъ; а трѣба да го оставиме висящъ. Ако помни Народ. Събрание, ние приехми безъ никакви думи нѣкои чужди подданици, които сж освободени отъ своето правителство, като заявиха това предъ Народ. Събрание. Ние приехми такива хора за закони и пълни представители. Сега виждами предъ себе си лицето, отъ което е станжало движение и постѣпка, за да стане български подданикъ; но като още всичкитѣ формалности не сж свършени, то не можемъ да го приемемъ окончателно, но трѣба да го приемемъ като висящъ депутатъ, особено когато той предъ цѣлото Народ. Събрание заяви, че желае да стане български подданикъ, и че се е вече отказалъ отъ руското подданничество. Другояче бѣше работата съ г-на Грекова; той самъ каза, че е билъ роденъ въ Руссия, постѣ минжлъ въ влашко подданничество; но не е направилъ никакви движения, за да стане

български подданикъ. Днесъ имамъ съвършено другъ въпросъ; и ако този въпросъ така рѣшимъ, както вчерашний, тогазъ ще се покажемъ пристрастни, ще се покажемъ като хора, които отбѣлскватъ едно желание, което изрази единъ роденъ въ България български нѣкоганъ подданикъ, който е постѣ минжлъ въ чуждо протече, по причина на обстоятелства, които веница знаемъ. Г-да! Ние нѣмаме право да касирами единъ изборъ, както имамми това право вчера. Г-нъ Стамбуловъ предложи единъ доводъ за македонски подданици. Въпросътъ за македонскитѣ, както и за румелийски подданици има съвършено друго значение, и не може да се сравни съ днешния въпросъ. Заради туй, моля Нар. Събрание да земе въ съображение всичко, щото наведохъ, и да остави г-на Евлогия Георгиева като висящъ депутатъ, защото до идущата сесия може да му пристигне рѣшение отъ руското правителство и тогазъ не ще има никакви причини, да не го приемемъ като български подданикъ, и да го потвърдимъ окончателно като пълненъ депутатъ. Ние ще се покажемъ просто пристрастни, ако искаме да отбѣлснемъ всѣкий, който иска да дойде къмъ насъ.

Предсѣдателъ: Дума има г-нъ Расолковъ.

Расолковъ: Азъ си отбѣлгамъ думата, и предлагамъ 5 минути распустъ.

Еп. Климентъ: Противенъ съмъ на това: да не приемами г-на Евлогия Георгиева за законненъ депутатъ заради туй, че е билъ чуждъ подданикъ, безъ да слушамъ думитѣ му, че желае да стане български подданикъ. Г-нъ Стамбуловъ казва, най-сетнѣ хората ще ни се чудятъ. Истина, на насъ срамно ще бжде, и ние сами трѣба да се чудимъ. Имаше вече подобни въпроси, при които азъ не съмъ забѣлжилъ, да сж се разисквали съ такъва искреностъ, както се разисква днешний. Когато на пр. се яви въпросъ за г-на Даскалова, ние се задоволехми само, гдѣто той каза, че никога не е билъ чуждъ подданикъ. Добрѣ, защо не зехми да изслѣдвами, да ли истина не е билъ? Постѣ се яви въпросъ за подданничеството на Михалаки Колони; и той каза, че въ разни врѣмена ималъ е разни покровителства и разни паншпорти, но прибави, че никога не е билъ чуждъ подданикъ. Азъ това не разбирамъ, но при всичко това Нар. Събрание го прие, като чистъ български подданикъ, като законенъ депутатъ. Никой не говореше за въпроса: кога е той далъ своето заявление, и кога е станжлъ български подданикъ. Защото сега, господа, когато Евл. Георгиевъ заявява, че желае да стане български подданикъ, и като каза, че е направилъ заявление, за да се изпълни това формално, защо да го не приемами, когато въ другъ случай се задоволехми само съ едно просто заявление? Чловѣкътъ, който има-

ше разни подданничества, приемами като чистъ българинъ, а другий челоѣкъ, който е заслужилъ на народа и който се ползуване само съ покровителството на велика Россия и сега желае да бжде български подданикъ, ние не го приемами. Г-нъ Евл. Георгиевъ казва, че се е родилъ въ Источна Румелия. Азъ ви напомнямъ, г-да, 54-й членъ на Конституцията, който казва: (Чете.) „Всички родени въ България, които не сж приели друго подданство, сжщо и ония, които сж родени другагдъ отъ родители, български подданици, броятъ се подданици на българското Княжество.“ Питамъ: какви подданици сж били родителитъ на г-на Евлогия Георгиевъ? Български ли? (Гласове: Да.) Слѣдователно и той е български подданикъ, и ония, които сж родени другагдъ отъ родители, които сж български подданици, считатъ се тоже за български подданици. Азъ съмъ роденъ въ България, въ това врѣме, когато ти бѣше още подъ чуждо господарство. За какъвъ подданикъ ще ме считате? Никой не ще ме счита за другъ, а за български подданикъ. Слѣдователно, да приемемъ и г-на Евлогия Георгиева, който до сега не е могълъ да се радва на свободата на отечеството, и който днесъ, като може да се радва, казва: „Приемѣте ме като българинъ.“ Г-да, срамота ще бжде, ако не го приемемъ. Трѣба да бждемъ послѣдователни, и нашитъ изявления трѣба да бждятъ такива, да не можтъ да се тълкуватъ като пристрастни. Азъ предлагамъ да се приеме г-нъ Евл. Георгиевъ за законненъ депутатъ.

Предсѣдателъ: Сега слѣдва распусъ на 10 минути.

(Послѣ распусътъ.)

Предсѣдателъ: Има записани още да говорятъ: Г-да Слѣвйковъ, Наумовъ, Стамбуловъ и Станчовъ.

Славейковъ: Азъ мисля, че ако да нѣмаше распусъ, то можехме и напредъ да говоримъ; но слѣдъ распусътъ имамъ да помоля Народното Събрание, че часа е вече 4 и че вчера за подобенъ случай загубихми единъ цѣль день. За това трѣба да гледаме днесъ да се не продължава дебатата още. Азъ би пололилъ всички, да отстѣпимъ малко отъ своето, може би и праведно предложение, или може би и каприции, (Гласове: Нѣма каприции.) и желая да не се произведе никакъвъ скандалъ за единъ въпросъ, който най-сетнѣ не е отъ толкова голѣма важность. Всѣко въздържаніе ще бжде поводъ на полезенъ резултатъ; а до гдѣто единъ депутатъ нѣма да покори своето си мнѣние на мнѣнието на други, ние не ще можемъ да дойдемъ до никакъвъ резултатъ. За това, желателно е, да приеме Народ. Събрание едното или другото, само да се свърши работата, която може да бжде въ слѣдствието си, ако

я продължаваме, потибелна, отъ колкото въ резултатътъ.

Предсѣдателъ: Желаетъ ли Народ. Събрание да се гласоподава? (Гласове: Желаетъ.) Тогазъ записанитъ господа отказватъ ли се отъ думата си? (Отказватъ се.) Въпросъ е за подданичеството на Евл. Георгиевъ. Споредъ разискванията, които ние чухми, той е подалъ прошение да се освободи отъ руското подданство. Приема ли Народ. Събрание г-на Евл. Георгиева за висящъ депутатъ или постоянь?

Стамбуловъ: Имамъ забѣлѣжка за формата на поставения въпросъ. Трѣба да се пита: приема ли го Народ. Събрание за депутатъ или не го приема? И ако го приема, тогазъ ще да се пита: да ли за постоянь или за висящъ?

Предсѣдателъ: За това предлагамъ по обща формула: приема ли се г-нъ Евл. Георгиевъ по поводъ на руското подданичество като депутатъ или не? (Едни гласове: Приема се. Други гласове: Не приема се.) Който го не приема да си дигне ржката. (Малко вишегласие.)

Предсѣдателъ: За поточно преброяние на гласовѣтъ, нека станатъ, които сж противъ приемието. (Незначително вишегласие.)

Секр. Коевъ: (Преброи сѣдящитъ, които иматъ 36 души.)

Предсѣдателъ: Съ вишегласието г-нъ Евл. Георгиевъ не се приема като депутатъ.

Докл. Станчовъ: Въ Русчукскій окръгъ, Тетовска околия, е избранъ сжщо Азисъ Ефенди на 20 Януарий. Числото на избирателитъ е било 3744. Числото на гласоподавачитъ е 1456; отъ тѣхъ е получилъ 1277 гласове. Заявления нѣма. Комисията го намира избранъ съгласно съ избирателния законъ. (Приема се.) Въ сжщій окръгъ, Галалска околия, е избранъ Д-ръ Минчевичъ на 20 Януарий. Числото на избирателитъ е неизвѣстно. Числото на гласоподавачитъ е 782. Получилъ е 572 гласа. Комисията го намѣрва избранъ съгласно съ избирателния законъ.

Грънчаровъ: Не знаемъ, какъвъ е подданикъ г-нъ Минчевичъ. Той живѣше въ Тулча, и въ послѣднѣо врѣме въ Влашко; така щото не се знае, какъвъ е подданикъ.

Михайловскій: Азъ ще отговоря на питанието, което зададе г-нъ Грънчаровъ. Г-нъ Минчевичъ е роденъ въ Търново, и служилъ е на турска служба 20 години, и не е стѣпилъ въ Влашко за да живѣе тамъ; но служеше въ всичкото врѣме като докторъ на турската флота: така щото за подданството му нѣма съмнѣние.

Славейковъ: Питамъ г-на докладчика, нѣма ли нѣкое заявление отъ околията, защото сж станали въ тази околия нѣкои работи, за които трѣ-

бало и да има заявление.

Докл. Станчовъ: Отъ околията нѣма нищо друго, освѣнъ дневниците отъ 13 и 20 Януарий, които казватъ, че е избранъ Д-ръ Минчевичъ. Друго заявление нѣма.

Георгий Цанковъ: Азъ зная, че кмета на Гагалската околия се е промѣнилъ за врѣмето на изборитѣ, и че той е еленски подданикъ. Тука се е агитирало и бюлетини сж се раздавали; така щото, избирателитѣ въ града се оплаквали, че се е агитирало. За това, моля комисията да забѣлѣжи това, и да се испиятъ тѣзи работи.

Славейковъ: Желалъ бихъ да зная, кога се размѣни кмета, въ навечерие на изборитѣ или по-напредъ?

Г. Цанковъ: Не зная положително, на 5 или 7 дена понапредъ.

Славейковъ: И това трѣба да се земе въ внимание, именно за това, че той е билъ размѣненъ, за да се прокаратъ изборитѣ.

Грънчаровъ: Отъ обяснението на г-на Цанкова, види се, че при този изборъ тука станало е явно насилие; за това трѣба да се остави този изборъ за изслѣдване на оная комисия, която ще опредѣли Народното Събрание. Избраниятъ самъ не е виновенъ, гдѣто е билъ избранъ по вишегласие; но комисията да премедла този изборъ. И тѣй като приехми другитѣ избори, гдѣто гледахми подобни дѣйствията и се мнѣхъ за депутати избрани тамъ лица, то предлагамъ да се приеме избрания за представителъ, и комисията да разгледа послѣ тѣзи работи.

Славейковъ: Азъ искамъ отъ предговорившия, да представи той, кои подобни избори сме рѣшили така, защото азъ това не помня.

Грънчаровъ: Дупничкиятъ избори, гдѣто и протоколитъ за това казваха, и ние пакъ ги приехме. —

Мин. Каравеловъ: Тука ми се чини, има два въпроса: нѣкогашъ администрацията е диктувала, а народътъ е избралъ други; но има и други мѣста, гдѣто администрацията е сполучила. Този изборъ е отъ послѣднитѣ, а Дупничкиятъ се отнася до онѣзи, гдѣто администрацията не е сполучила.

Преосв. Климентъ: Азъ моля г-на Каравелова да докаже, че тука администрацията е сполучила. Г-нъ докладчикъ самъ казва, че нѣма никои заявления. Протоколитъ е твърдѣ редованъ и отъ никоя страна нѣма заявления, и комисията, която е разглеждала изборътъ, навѣрно е обърнала всичкото свое внимание върху него, и намѣрила е, че този изборъ е законенъ. Сега става г-нъ депутатъ отъ Русчукъ и казва, че е промѣненъ кмета. Г-нъ Славейковъ пакъ казва, че промѣнението значи на-

рочно, за да се прокаратъ изборитѣ. То може и да се каже, че кмета се е промѣнилъ, за да открадне българското Княжество, за туй нѣма това съвсѣмъ никакво основание.

Мин. Каравеловъ: Г-нъ Цанковъ ясно казва, че се е промѣнилъ кметътъ, и че е гръцки подданикъ. Той е механикъ тамъ, най-влиятеленъ въ селото, и администрацията го назначила, и слѣдствие на това бѣше, че е сполучила изборитѣ.

Славейковъ: Събраието има вече недовѣрие къмъ всичкитѣ почти избори въ Русчукската губерния; това не можемъ да го скриемъ, а това се провеи и въ първитѣ избори; за това не можемъ да бждемъ довѣрчиви и просто да ги пропуснемъ и да ги заминемъ подиръ това заявление, че кмета се е размѣнилъ. Ние не можемъ да касирами по предположение тѣзи избори, но за да бждемъ побезпристрастни, ще ги оставимъ висящи, до гдѣто комисията да испита всичкитѣ Русчукски избори, освѣнъ тѣзи, които се приематъ. Има фактове, има и доказателства, че сж станали работи съ таквази цѣль. Именно за това трѣба да остане изборътъ висящъ.

Преосв. Климентъ: То ще каже, че само по предположение правиме провѣркитѣ, ако да ги възлагаме на комисията. Азъ мисля, че не трѣбова да предрѣшавамъ, като се казва, че администрацията се мѣсвала въ изборътъ. Може да има една неправилностъ при кмета, че той е елиенски подданикъ, но нѣма никои доказателства, както каза г-нъ Каравеловъ, че той е билъ промѣненъ за това, за да агитира при изборитѣ. До гдѣто комисията не е доказала нищо, то нито азъ, нито Събраието не може да бжде толкова снисходително, да земе големи думи за вѣрни.

А. Цановъ: Азъ не виждамъ никаква причина, защо да губимъ врѣме и да разискваме за този изборъ, когато нѣма никакви заявления. Да се даде на гласоподаване, и да се приеме, защо да се касиратъ.

Докл. Станчовъ: Преди малко, г-да, за Тетовската околия, се повдигна за тамѣшитѣ изборни дневници сѣщиятъ въпросъ. Комисията бѣ направила забѣлѣжка за подозрѣнието на подписътъ, и тогашъ Народното Събрание се произнесе, че тѣзи избори сж законни, и че само тогава, когато се намѣрятъ нѣкакви неправилности и вънкашни заявления, които нѣкои отъ почитаемитѣ депутати знаятъ, тѣ могатъ да бждатъ изслѣдвани отъ комисията, която ще се избере за изслѣдване на такива неправилности при изборитѣ. Въ този случай комисията за провѣркитѣ е прегледала протоколи и не е намѣрила никои заявления, а на Народното Събрание остана да се произнесе, че законно е станалъ избора. Ако отъ послѣ се окаже, че е била нѣкаква нередовностъ

или злоупотреби, то да се накажатъ тѣзи, които сж станали причина на това. (Съгласни.)

Мин. Каравеловъ: Азъ пакъ желая, че щомъ се дадѣтъ тѣзи избори на комисията за разглеждане, то подобру е да се оставятъ тѣзи избори висящи, защото, ако комисията каже, че не е станало нищо, тогава ще се приематъ за законни депутати. Другояче подобру да се не праца никаква комисия.

Славейковъ: Тука предлежи за едно подозрѣние; избираемиятъ не е виноватъ, но се заяви само, че е агитирала властта. Азъ другояче не можъ да го разумѣвамъ и за тѣхъ трѣба да рѣши Народ. Събрание. Осъждението пада на онѣзи, които сж агитирали. Комисията сама ще отговаря за тѣхъ. Ние казахъ вече, че има едно подозрѣние за Русчукскитѣ избори. Тука пакъ единъ отъ насъ заяви, че именно това подозрѣние е основано на фактове. Комисията пакъ може да се запита за агитацията, защото има вече съмнѣние, че такива сж станали при изборитѣ. За това азъ настоявамъ, да останѣтъ тѣзи избори висящи и то до гдѣто всички работи по изборитѣ се испитатъ.

А. Цановъ: Азъ не разбирамъ г-на Славейкова, защо предлага той да бѣдѣтъ тѣзи избори висящи. Ако ги оставимъ за висящи, то подобру да не разгледаме тази губерния. За това, мисля, повече да не разискваме, защото не виждамъ причини.

Председателъ: Моля да се представятъ аргументи противъ г-на Славейкова, ако искате да му отговорите.

Клим. Браницкий: Ние пакъ чухъм обвинението отъ г-на Славейкова. Искамъ обаче пакъ доказателства. Азъ не зная, защо сѣ избрали комисия, и болимъ главата на г-на докладчика, когато на всѣки единъ депутатъ ние искаваме съмнѣние. Г-нъ Цанковъ можеше да съобщи своето съмнѣние на комисията. Комисията разгледа протоколитѣ и намѣри изборитѣ законни. Не намѣри никон нередовности. Ние какъ можемъ да кажемъ, че изборитѣ били капазански? Г-нъ Славейковъ това каза, безъ да даде нѣкои доказателства. Сега кого трѣба да вѣрваме, комисията или тѣзи частни заявления? Ако трѣба да вѣрваме частнитѣ заявления, тогава не трѣбаше да има комисия, и ако да вѣрваме на комисията, тогава трѣба да признаемъ изборитѣ за законни.

Симидовъ: Г-нъ Славейковъ каза, Русчукскитѣ повечето избори сж неправилни. На една околия протокола не споменува името, въ друга имаше съмнѣние, че сж подписани протоколитѣ отъ една ръка, въ трета се даваха повече брлетни наведнажъ и прочее. Този изборъ е найчистъ, та ако го не приемемъ, не зная, какъ ще постигнемъ

съ другитѣ.

Стамбуловъ: Едно нѣщо искамъ да забѣлѣжъ. Имами избирателенъ законъ, който казва, че които хора агитиратъ, били вънкашни или отъ властта, наказватъ се. Тука ако е агитиралъ кметътъ или другъ, правилъ е незаконностъ съ това, и комисията, която ще издирва незаконности по изборитѣ, като ги издирѣ, ще ги накаже. Избранный тука депутатъ има ли право да го кассирами? Ако изборитѣ сж станали съ агитации отъ частни лица или отъ правителството, или съ подкупъ, то трѣба да се докаже и, ако видимъ фактично, че такова нѣщо е станало, то нѣма да се минѣтъ безъ наказание. Зарадъ туй, на мнѣние съмъ, да остане този изборъ висящъ. А комисията, какго и г-нъ Цановъ забѣлѣжи, да има това само предъ видъ, да издирва виновния и да се накаже. (Гласове: Исчерпанъ.)

Славейковъ: Имамъ да забѣлѣжа, че изборъ отъ изборъ по агитация има разлика. Ако е станала агитация, резултатъ е излѣзалъ така, както е желалъ агитаторътъ, то е друго. И ако е станало промѣнение, то е станало за агитация. Както забѣлѣжи г-нъ депутатъ отъ Рахово, ние на всички Русчукска губерния имами подозрѣние. А единъ депутатъ, който не е отишелъ да заяви на комисията, да каже що знае, то тѣзи избори можемъ ли ние, заради това, да отблъснемъ заявлението му, ако той го каже тука? Азъ казвамъ, че не можемъ, защото това право има всѣки единъ депутатъ споредъ избир. зак. Въ тази губерния изборитѣ сж въобще за подозрѣние, и щомъ има такова едно заявление, то ние не можемъ да го преминемъ така, и да го приемемъ. Тѣй сжщо ние не можемъ и да го кассирами, както предложи г-нъ Каравеловъ, но и за окончателенъ депутатъ не можемъ да го приемемъ, преди да се чуе оправданието отъ комисията.

Мин. Каравеловъ: Азъ никога не съмъ предлагалъ да се кассиратъ, но да останѣтъ висящи; а комисията, когато донесе за всичкитѣ избори по Русчукския окръгъ докладъ, тогазъ да се кассиратъ или да се приематъ. Но за кассиране нѣмаме дума.

Грънчаровъ: Въ избир. зак. се предвижда наказание, но нигдѣ нѣма да се казва за наказание на ония, които сж избрани по агитация. Азъ не зная, защо да се оставятъ тѣзи избори висящи. Избранный не е виновенъ, за да се накаже. Наказание заслужаватъ ония, които престѣпватъ закона. За това предлагамъ, да се приематъ тѣзи избори за законни, а виновний да се накаже. (Гласове: Исчерпанъ.)

Единъ гласъ: Искамъ да напомнимъ на г-на Славейкова, който говори, че Русчукската губерния цѣла трѣба да се презира. Азъ вѣрвамъ, че не е

добъръ всичката да се презири. Но вървамъ, че кога не е било сполучливо, то да се презира.

Михайловский: Отъ комисията не се заяви никакво подозрѣние основано на доказателство и докладчика самъ иска, че нѣма никакви заявления противъ тия избори. Г-нъ Цанковъ тука направилъ едно заявление, че преди 5—6 дѣне до изборитѣ се смѣнитъ кмета, но да ли е станало това измѣнение за тази цѣль, да агитиратъ по изборитѣ, това г-нъ Цанковъ не може да го докаже. Они може да сж имали потреба, да се размѣни кмета. Они може да е умрѣлъ и другъ сж турили. Г-нъ Цанковъ да го докаже, защото иначе остана това само една сѣнка за подозрѣние. Нищо друго.

Докл. Станчовъ: Освѣнъ това, комисията се произнесе въ полза на г-на Минчовича, да се припознае той за законенъ депутатъ. Имамъ да прибавя за потвърждение, че изборитѣ сж станали законно. Тѣзи г-да, които говорятъ, че тѣзи избори сж станали нередовни, не приведоха достатъчно аргументи за злоупотрѣбеността на властта или на други агитации, които аргументи да освѣтлятъ и насъ, за да можемъ да се произнесемъ за оставянето висящи изборитѣ на г-на Минчовича. Тѣ сж само едно подозрѣние, което били чули, и то, че единъ кметъ се билъ промѣнилъ и другъ турилъ. Съ това искамъ да се докаже, че изборитѣ сж станали неправилно. Тука има единъ дневникъ отъ окръжния свѣтъ и комисията го нима доволно законенъ. За това, мисля, ще направимъ голѣма погрѣшка, ако да се произнесемъ въ този случай, да оставимъ изборитѣ висящи. Комисията намира изборитѣ достатъчно точни съ избор. зак. Аргументитѣ на г-на Цанкова за злоупотрѣбеността на властта, мисля, че не сж достатъчни, за това предлагамъ, да се приеме този изборъ за законенъ.

Мин. Каравеловъ: Никой не обвинява изборния, но се говори, че трѣба да останатъ изборитѣ висящи. Сами помнете, че пратенитѣ протоколи на Тутраканската околия отъ окръж. свѣтъ се видеше заподозрѣние, като казахме, че нѣкои отъ тѣхъ сж подписани съ единъ и сжщъ подписъ. Тѣй сжщо и тука може да се подозрѣва. Че е имало агитации, туй се вижда отъ заявлението на г-на Цанкова. Сега не се казва, че изборътъ е лошъ, но нека комисията псита. Като ще разгледа другитѣ околии, нека разгледа и нея. И, за да свършимъ, ще напомня на Народ. Собрание да се произнесе, споредъ налеганията на нѣкои говоривши: могатъ ли да се признаятъ тѣзи избори за редовни или не, когато изборитѣ сж станали подъ единъ кметъ, който не е български подданикъ, но гърци.

Бръшляновъ: Г-да, не трѣба съ дълги раз-

исквания върху лесни въпроси да губимъ време. Ине избрахми комисия, която да ни представи докладъ по изборитѣ възъ основание на официални протоколи. Въ тия протоколи нѣма никакви заявления. Приемамъ, че може да е имало агитации, но тѣзи които сж избирали, трѣбало е да заявятъ и да препратитѣ съ протоколитѣ заедно заявленията си. Въкаминитѣ слухове и думи сж съвсѣмъ безосновни въ този случай.

Славейковъ: Думитѣ сж отъ единъ депутатъ тука въ Собранието, за това азъ протестирамъ противъ думитѣ на г-на Бръшлянова.

Бръшляновъ: Ако е имало агитации, то има за нихъ и наказание. Споредъ протоколитѣ изборитѣ сж законни и ние ги приемами като такиви. За това не трѣба нито висящи да ги оставимъ, нито да ги кассирами. Ако има нѣкои подозрѣния, то специалната комисия ще испита, и виновнитѣ ще приематъ своето наказание.

Славейковъ: То е възможно, че когато иска чевѣкъ да скѣса разискването, възразява и продължава само разискване. Азъ мисля, че половина отъ кабахата се пада на тогава, който възразява. За Русенската губерния има едно подозрѣние отъ самата комисия. Ако се приеме забѣлѣжката, неказана отъ единъ депутатъ тука, то ние не можемъ да приемемъ тѣзи избори. За това пакъ обръщамъ внимание на това: могатъ ли да бждатъ законни едни избори, които сж станали подъ единъ кметъ гърци подданикъ, и за което се вижда, че е станало съ цѣль?

Михайловский: Именно, че това е станало, то е една тъмна точка, която възбуди този въпросъ. Тука предлежи, че 4—5 дѣна преди изборитѣ, кмета се промѣнилъ. За това да се освѣтимъ отъ онии, които знаятъ отъ близо. Комисията заяви, че никаква неправилностъ не се забѣлѣжава по изборитѣ. Кмета се промѣнилъ два, три или петъ дѣна преди изборитѣ. Можемъ ли да кажемъ, че се е мѣнилъ по тази цѣль? Може това да е станало по случайностъ? Ако туй е станало съ цѣль, тогава ще имаме основания, но ако е станало по случайностъ, какво основание имаме? Ине, Г-да, трѣба да бждемъ справедливи и справедливо за разглеждане отъ такъва важностъ работи.

Бръшляновъ: Г-нъ Славейковъ пита: трѣба ли да се зема въ внимание заявлението отъ единъ депутатъ или не? Азъ казвамъ: да; трѣба да се земе въ внимание, но то не е фактъ, за да може да унищожи единъ изборъ, а остава като бѣлѣжка за Комисията, която ще се избере за разглеждане злоупотрѣбеността по изборитѣ. За това предлагамъ да се не продължава този въпросъ повече, но да се вотира.

Стамбуловъ: Като слуша човекътъ преири-
нитъ, знае, че кметътъ на едно село отъ 180 или
200 къщи се билъ махналъ, и на негово мѣсто се
турилъ грѣкъ, то вѣрвамъ, че това е едно просто
злоупотрѣбление. За това и ще се накаже, който е
виновенъ; но това е съвсѣмъ другъ въпросъ. Из-
борътъ самъ е добръ, да се приеме и свършена ра-
бота. (Гласове: Исчерпано е.)

Симидовъ: Г-нъ Стамбуловъ каза, че г-нъ
Славейковъ казалъ: (Гласове: Исчерпано е, върху
въпросътъ). Като членъ на Комисията искамъ да
говоря. Протоколитъ сж чисти, но ние имаме право
да не вѣрваме на всичкитъ протоколи. Както явява
тука единъ депутатъ, г-нъ Славейковъ ималъ е право
да се земе това въ внимание.

Каравеловъ: Азъ пакъ казвамъ, да се остави
този изборъ висящъ, и да се не касира. Припо-
минювамъ единъ фактъ, който се случи преди два
дене, заради Ярловската околия. Свещеникъ Бобо-
шевский направи едно заявление и Народното Съ-
брание, на основание на такива съображения, на-
прави своето рѣшение.

Бръшляновъ: Както говори г-нъ Симидовъ,
то би трѣбало всички окръгъ да се остави висящъ.
Азъ знаа, че г-во му е членъ въ комисията, а
защо не е заявилъ това още въ начало, кога то се
почна провѣрвяването на този окръгъ, та да не сме
губили толковъ врѣме.

Председателъ: Счита ли Народното Събра-
ние въпросътъ за исчерпанъ? (Гласове: Исчерпанъ
е). Изъ тѣзи рѣшния се вижда слѣдующето: Комми-
сията не намира никое залление противъ изборътъ.
Отъ друга страна се появи тукъ едно подозрѣние,
което г-нъ Цанковъ представи, че кметътъ се билъ
измѣнилъ предъ изборъ. Заради това ще питамъ
Народното Събрание: иска ли да остави тѣзи из-
бори висящи, или окончателно да ги признае. Признава
ли Народното Събрание г-на Минчова за законенъ
или незаконенъ представителъ? (Признава се за за-
коненъ.) Признава ли изборътъ за висящъ или окон-
чателенъ? (За окончателенъ.) Който припознава из-
борътъ за окончателенъ, да си дигне ръката. (Внѣ-
гласе). Изборътъ припознатъ за окончателенъ.

Докл. Станчовъ: Въ Разградский окръгъ,
Разградска околия, е избранъ Георги Вълчановъ.
При дневникътъ има приложени двѣ прошения за
Народното Събрание. Комисията е намѣрила за ну-
жно да се прочетатъ по съгласието на Народното
Събрание испѣло. (Гласове: Да се прочетатъ).

Докл. Станчовъ (чете прошенията).

Михайловъ: Азъ ще помоля г-на доклад-
чика да ни съобщи, кой е възбудилъ уголовнитъ из-
слѣдвания, администрацията ли или сждътъ?

Докл. Станчовъ: Разградский началникъ за-

едно съ сждията, на който законътъ дава право на
администрацията да тегли на сждъ.

Стамбуловъ: Тукъ дѣйствително се вижда,
че администрацията се е бъркала въ изборитъ, и то
по стара привычка, както въ сегашнитъ, така и въ
предшнитъ избори. Сжщия генералисимусъ начал-
никъ затвара хора и сжди ги. И въ Разградъ, и
въ това нещастно мѣсто Разградъ, се е образovalo
едно трио отъ окръжния началникъ, председателя на
Окръжния Съвѣтъ и председателя на Окръжния Сждъ.
Тѣ колятъ, бѣсятъ, затварятъ, когото искатъ и както
искатъ. Дѣто е рѣшило Народното Събрание за ком-
мисията, която ще испитва, то тя ще бже тамъ
едно благодѣяние, защото такива хора не могатъ да
се оставятъ безъ наказание. Обаче въ цѣлитъ нашъ
политический организъмъ, ще стане една зараза, ако
да търпиме такива хора. Колкото за г-на Вълчанова,
освѣнъ дѣто се е намѣсила администрацията въ из-
борътъ му, но сж и наплашвали и хора да си от-
теглятъ бюлетинитъ, и то съ едни маневри, съ които
сж отблъсвали избирателитъ. По тая причина, че
имъ не давали воля да си додаты свободно на из-
боритъ, не сж дошли тѣзи хора на изборитъ, защото
били заплашени. И като има такива заплашвания,
може ли Народното Събрание да приеме такива из-
бори? Впрочемъ то остава на Народното Събрание.

Славейковъ: Азъ се придържамъ на мнѣ-
нието на г-на Стамбулова. Той каза, че тамъ има
тропца. Азъ знаа, че има тамъ четворица. Има тамъ
единъ акцизенъ началникъ, който не дава на хората
да пиятъ вино по къщитъ си. А какъ искаме да
остави да избиратъ свободно? И какъ може да бже
тамо изборътъ правиленъ?

Единъ гласъ: По напредъ иде въпросътъ:
дали се е намѣсила администрацията или сждътъ на
това. На 13 Януария минхми на изборитъ, и азъ
бѣхъ председателъ на бюрото; като вървяхме народътъ
да внесе бюлетинитъ, хвана да се връща, защото
началникътъ, жандармитъ и сждията били между на-
рода. Какво сж търсили, азъ не знаа. Тогава може-
хме да изберемъ Стоянова, но хората не искаха да
даватъ бюлетинитъ, по причина на присѣтствието на
началника, и така стана, че нѣмалъ една четвъртъ
гласове. При другитъ избори бѣше братъ ми пред-
сждателъ. Тогава Турцитъ наблъскахъ бюлетинитъ и
излезе единъ Вълчановъ (Веселостъ).

Докл. Станчовъ: Отъ заявлението виждаме
явно, че ставали насилвания на изборитъ; и за до-
пълнение на това, доведе разградския гражданинъ,
който е тукъ депутатъ — сжщото, което чухме. Отъ
това се вижда, че администрацията се е намѣсвала
въ единъ изборъ и именно изборътъ на Георги
Вълчанова. И за това предлагамъ да остане този из-
боръ висящъ. (Гласове: да се касира).

Стефанъ Поповъ: Г-нъ Михайловский напредъ за даде въпроса: кой е теглил обвиняемиятъ на сждъ? Единъ отъ осжденитѣ е тука депутатъ. Той казва, че самъ председателъ и окръжниятъ началникъ ги викали на сждъ.

Славейковъ: Чудя се, какъ може да се предложи такъвъ единъ изборъ да остане висящъ, за който такива доказателства сж, че человекъ трѣба да се пукне отъ срамъ. Той трѣба да се касира. (Гласове: Исчерпано е).

Михайловский: Азъ съмъ само любопитенъ да видя, какъ сж сждили. Да ли сждията може самъ по себе да влачи хора на сждъ, и самъ да сжди.

Каравеловъ: Като нѣма прокуроръ?

Баларевъ: Тукъ се явява единъ председателъ, който самъ тегли на сждъ и самъ сжди.

Тодоровъ: Позволете ми двѣ думи да кажж: Тукъ има едно заявление отъ 30 или 40 души противъ него; а отъ друга страна, има 50 до 60 души, които гласоподавали за него. Следователно не сж го избрали съ пълно съгласие, но по вишегласие. Може да е имало агитация; но виновниятъ да се накаже. Азъ незная, до колко ще бжде справедливо да го касираме или да го оставиме висящъ, защото, които сж дали гласове за него, сж 200 пхти повече, отъ колкото противъ него.

Славейковъ: Не е дума, колко души протестиратъ. Може само единъ да е протестиралъ. Народното Събрание не го касира по числото на ония, които заявяватъ, но по незакоността на дѣйствиа при изборитѣ.

Тодоровъ: А отъ дѣ става явно законността или незаконността на изборитѣ, когато 30 души протестиратъ противъ 500 или 600! Кое е законностъ? Само вишегласие е законностъ.

Бръшляновъ: Азъ искамъ да възража на г-на Тодорова, че ако по числото на гласовѣтъ би трѣбало да се приеме изборѣтъ на г-на Вълчанова, то би трѣбало да получи единъ кандидатъ само повече гласове отъ другитѣ, и щеше да се счита за законно избранъ. Тогавъ какво се търси повече? А правилнитѣ заявления да се пренабегватъ ли?

Председателъ: Приема ли Народното Събрание г-на Вълчанова за законно избранъ!

Храновъ: Има депутати, които заявяватъ за тѣзи избори.

Единъ гласъ: Турцитѣ гласоподавали до единъ за Георгия Вълчанова, и когато ги попитами, кой имъ е писалъ бюлетинитѣ, казвали, че единъ отъ Русчукъ имъ билъ казалъ да избержтъ г-на Вълчанова.

Министръ Каравеловъ: Това не е престъпление, че сж агитирали, защото агитацията е позво-

лена, но че сж препятствували на противнитѣ за да се прокара Вълчановъ, то е сериозна работа.

Председателъ: Приема ли Народното Събрание за законно избранъ Георгий Вълчановъ. (Гласове: не.) Който го приема да си дигне ръката. (Само двама дигнахж.) Този изборъ е касиранъ.

Тодоровъ: Тѣй като отъ нередовноститѣ, които видѣхме въ протоколитѣ, се направи забѣлжка отъ което се породилъ едно съмнѣние въ Народното Събрание за пѣла Русчукска губерния, то азъ можъ да кажж, че съмъ давалъ пълна свобода да си избержтъ избирателитѣ, когото искатъ. Азъ не съмъ се държалъ съ никоя партия. Всѣка партия за мене е била, не била. Азъ съмъ гледалъ съ презрѣния на партиятъ, защото, като чиновникъ съмъ билъ изпълнителенъ органъ на законитѣ. Отъ всичкитѣ нередовности, които сж се случили, вижда се, че Русчукскій Окръженъ Съвѣтъ състои отъ хора невѣщи, и неопитни, а че никакъ не се мѣсила администрацията по изборитѣ. Тѣй единъ отишълъ въ Тръстеникъ и допустилъ да подпише протоколѣтъ жандармъ; другитѣ заборавилъ да подпише градѣтъ Тутраканъ; тия всичкитѣ работи доказватъ простотата на человекитѣ отъ Окръжния Съвѣтъ. Но понеже се породило таково съмнѣние въ Народното Събрание, то предлагамъ, поскоро да се испроводи една коммисия, която да изслѣдва работитѣ, за да се накажжтъ виновнитѣ; а колкото за мене, азъ отхвърлямъ всичкитѣ подозрѣния категорически, защото дѣлата ми сж извѣстни на всѣкъдѣ, дѣто съмъ служилъ.

Председателъ: За васъ никакво обвинения не се е направило до сега.

Тодоровъ: Поменахж ми името за това . . .

Председателъ: Не можъ да позволи прения: въпросѣтъ е вече рѣшенъ.

Докл. П. Станчовъ (Чете): Въ Разградскій окръгъ, Садинска околия, е избранъ Никола Сукнаровъ при вторитѣ избори. Числото на избирателитѣ е било 5696. Числото на гласоподавалитѣ — 3182, получилъ е 2058. Коммисията го намѣри избранъ съгласно съ избирателния законъ. Има една забѣлжка. (Чете я:) Изброяването на гласовѣтъ станало на 21-й. Препратени 175 бюлетини невразумителни и 111 бюлетини на Турски языкъ. За първитѣ избори нищо не се споменува.

Председателъ: Приема ли Народното Събрание г-на Н. Сукнарова за законно избранъ депутатъ? (Приема се.)

Докладчикъ: Въ сжщата околия е избранъ Стефанъ Илиевъ съ 2051 гласове. Коммисията го е намѣрила избранъ съгласно съ избирателния законъ. Забѣлжка има сжщата.

Председателъ: Приема ли Народ. Събрание

г-на Стефана Илиева за законно избранъ депутатъ? (Приема се).

Докл. Станчовъ: Въ сѣщия окръгъ, Поповска околия, е избранъ Кжнчо Жековъ на 20-й Януария. Числото на избирателитѣ е било 5401. Гласоподавателитѣ — 2252. Получилъ е — 1587 гласове. Забѣлѣжка има. (Чете я:) Протоколътъ помехува, че първитѣ избори не станали, че нѣмало нуждното число избиратели. Друго заявление нѣма.

Предсѣдателъ: Приема ли Народно Сѣбрание г-на Кжнча Жековъ за законно избранъ депутатъ? (Приема се).

Докл. Станчовъ: Въ сѣщата околия е избранъ Андрей Цановъ на 20-й Януария, съ сѣщото число избиратели и гласоподаватели. Отъ тѣхъ получилъ е 1508. Забѣлѣжка сѣщата. Комисията го е намѣрила избранъ съгласно съ избирателния законъ.

Предсѣдателъ: Приема ли Народно Сѣбрание г-на Андрея Цановъ за законно избранъ депутатъ? (Приема се).

Докл. Станчовъ: Въ сѣщия окръгъ Хърсовска околия е избранъ на 13 Януария Мехмедъ Сали Байрактаръ. Отъ 4400 избиратели гласоподавали 1861. Получилъ е 1444 гласове съ смѣсени бюлетини и 14-на официалний языкъ. Забѣлѣжка има. (Чете я:) Гласовѣтъ броени на 15-й Януарий. Има постановления отъ Разградския Окръженъ Сѣвѣтъ, ако желае Нар. Сѣбрание да се прочете. (Чете го).

Славейковъ: Дѣ е този губернаторъ, който казва, че не е велъ участие и никакви пристрастия при изборитѣ? Дѣ е този, който е защищавалъ Вълчанова, своя съучастникъ въ тия дѣла? Въ минжлото Сѣбрание бѣше тоже единъ губернаторъ, който самъ тълкуваше закона, и този си е позволилъ да тълкува закона. Ако такиви лица, които тълкува високо стоятъ, зематъ да тълкуватъ закона, както имъ се иска, тогава на кждѣ ще идемъ и до кждѣ ще дойдемъ! Защото турцитѣ налѣгали, то твѣбало ли е да се приематъ турскитѣ бюлетини? Азъ бихъ предпочиталъ да видя такъвъ губернаторъ въ мѣсто, представителъ тука, на сѣдебната столица. Това е едно нарушение противъ закона, а, ако да се позволи на таквизъ хора да си тълкуватъ закона, днесъ така и утрѣ инакъ, то не може Народното Сѣбрание да му го прости. Да се заяви това, че той е престѣпилъ закона, и таквизъ чловѣци не могатъ да сѣдятъ на представителскитѣ столици!

Михайловскій: Какво значи Турско-Български бюлетини?

Докл. Станчовъ: Азъ незная.

Михайловскій: Да ли на единъ бюлетинъ сѣ били написани турски и български имената?

Симидовъ: Това зависеше отъ волята на гу-

бернатора. Тѣ сж го питали да ли да приематъ бюлетинитѣ на неофициаленъ языкъ, и той, види се, имъ е позволилъ, защото наистина ги приели.

Михайловскій: Заради насъ турскитѣ бюлетини сж бѣла книга.

Докл. Станчовъ: Споредъ избирателния законъ това е голѣма грѣшка отъ страна на Русчукския губернаторъ, че той е позволилъ да се зематъ бюлетинитѣ и на неофициаленъ языкъ. Въ избирателниятъ законъ ясно е казано, че само на официаленъ языкъ може да се приематъ бюлетинитѣ. Въ Разградъ избирателитѣ се допитали, какъ да тълкуватъ по добръ тази статья отъ избирателния законъ. Тѣ нѣмали право да се обръщатъ къмъ него; но като жителитѣ турци настоявали на своето, тѣ се отправили до него, но той като имъ давалъ таково позволение да приематъ бюлетинитѣ и на неофициаленъ языкъ, присвоилъ си съ това една прерогатива на Народното Сѣбрание, която само може да тълкува закона. Тази прерогатива се дава само на Народното Сѣбрание; тука стана едно престѣпление. Но като не е тука мѣсто да се произнесе Сѣбранието върху престѣпление, и да каже какво наказание заслужаватъ тѣзи г-да, то Нар. Сѣбрание да се произнесе, какъ счита тѣзи депутати и избирателното бюро? Счита ли ги законни или не? или да ги остави на една комиссия, да испита този изборъ?

Стамбуловъ: Г-да! Има Турско-български бюлетини. Може да е било името писано на турски и на български, така щото, е било Мехмедъ на турски и на български Мехмедъ. Предъ да обвиняваме и осждаме трѣба да се обясни това. Има хора тука отъ окръгътъ, които може да знаятъ да ни кажатъ за това.

Грънчаровъ: Види се, че бюротъ се двоумило за тѣзи бюлетини, какъ да ги приеме. Въ протоколътъ се спомѣнува, че едни бюлетини били писани на неофициаленъ языкъ и тѣ били унищожени, а за други се казва, че били турско-български. Може за тия бюлетини, щото много да сж се прешипали членовѣтъ отъ бюротъ и най-послѣ се допитали до Окр. Сѣвѣтъ, и тѣй най-сетнѣ до губернатора. Азъ мисли, че сѣщитѣ имена сж били написани на турски и на български; въ такъвъ случай незначително това нищо и може да се приематъ.

Разградскій депутатъ: Азъ знаа, че когато се събирали и прочитали бюлетинитѣ, намѣрило се е 600 бюлетини само на официаленъ языкъ, а другитѣ бюлетини писватъ сѣщото име на български языкъ и на турски; за туй се съгласи бюротъ да ги приеме, защото били писани и на български языкъ.

Стефанъ Поповъ: Когато е имало турски и

български, то това, което не е писано на официален език се счита просто за бълг. Аз съм на мнение, да се приема само онова, което е писано на български език, а другото, което е писано на турски език, да се счита за бълг.

Мин. Каравеловъ: Тръба да се считат за законни. Тия ако сж ги писали и на турски език, писали сж ги за това, за да не ги излъжатъ тѣзи, които сж имъ писували на български.

Славейковъ: Ако е тѣй, то никой отъ почитаемитѣ депутати нѣма нищо противъ това. Но трѣба да се забѣлѣжи въ протоколътъ, че не трѣба всѣкога да бѣде така; това е минѣло ведижъ и не прѣчи да го приемемъ. Послѣ имамъ да забѣлѣжж, че трѣбало отъ тѣзи бюлетини да се проведатъ нѣкон при протокола, за да може да се видятъ; а именно за това осѣдихъ губернатора, че проважда протоколъ тука безъ да приложатъ тѣзи бюлетини. Осѣнѣ тѣзи забѣлѣжки, които искамъ да се запишатъ въ протокола, други забѣлѣжки нѣмамъ.

Председателъ: Приема ли Народното Сѣбрание Мехмедъ Сали Байрактаръ за законно избранъ депутатъ? (Приема се).

Докл. Станчовъ: Въ сѣщата околия избранъ е Махмедъ Ефенди Душубакъ на 13-й Януарий. Числото на избирателитѣ е било 4886. Гласоподаватели — 1861. Получилъ е 23 бюлетини на официаленъ езикъ а 1291 смѣсени. Забѣлѣжка има сѣщата.

Председателъ: Приема ли Народното Сѣбрание Мехмедъ Ефенди Душубакъ за законно избранъ представителъ? (Приема се).

Докл. П. Станчовъ: (Чете): Въ Разградскій окръгъ, Завѣтска околия, е избранъ Ганю Черневъ на 20 Януария. Числото на избирателитѣ е било 3479. Числото на гласоподавателитѣ 1886. Получилъ 911 гласове. Има една забѣлѣжка, която ще прочетъ (Чете): „Има дневникъ отъ 1-й Януария, по които избори има прошение отъ нѣкъ си Хасанъ Хаджи Салимовъ, че е бѣлъ избранъ на 13 Януария. По това дѣло има и дознание отъ Окрѣжний Началникъ и постановление отъ Разградскій Окрѣжний Сѣвѣтъ, за което се споменѣ по прѣди. Преброяването на гласовѣтъ отъ изборитѣ на 20 Януария станало на 21 Януария.“

Председателъ: Тоя въпросъ е така, че на първитѣ избори е избранъ почетенъ членъ. Питали сж губернатора, може ли да се избира почетенъ членъ за представителъ, но той не е отговорилъ нищо. На 20 Януария сж избрали Ганя Чернева и Димитра Бърнева, и като губернаторътъ не е отговорилъ нищо, тѣ сж ги приели въ депутатството. Сега питамъ: признава ли Народното Сѣбрание г-на Ганя Чернева за законно избранъ депутатъ?

Докл. П. Станчовъ: Дѣйствително, може би да се покаже не толкозъ ясна четената забѣлѣжка отъ страна на Окрѣжний Сѣвѣтъ, и за това азъ ще я разлѣня колко-годѣ. Тѣй като на първитѣ избори отъ 13 Януария е казано, че Турчинътъ е получилъ 808 гласове, и като Окрѣжний Сѣвѣтъ е питалъ Губернатора, да ли е законно избранъ или не; и като не е стигналъ отговоръ, Окрѣжни Сѣвѣтъ се е распоредилъ да станѣтъ изборитѣ и на 20 Януария. За по-добро освѣтление имамъ да приложж това, че при всичко че бѣше избранъ почетния членъ, то той не е получилъ $\frac{1}{4}$ гласове отъ цѣлото число на избирателитѣ. Азъ мисля, че Сѣбранието достатъчно е освѣтлено върху този въпросъ.

Председателъ: Признава ли Народното Сѣбрание Ганя Чернева за законно избранъ депутатъ? (Признава). Който го не признава да си дигне ржката. (Никой не дигна.)

Докл. П. Станчовъ: 2-й депутатъ отъ сѣщата околия е Димитръ Бърневъ, избранъ на 20 Януария. Числото на избирателитѣ е било 3479. Числото на гласоподавателитѣ 1886, отъ които получилъ 917 гласове. Забѣлѣжка както горѣ казахми.

Председателъ: Приема ли Народното Сѣбрание Димитра Бърнева за законно избранъ депутатъ? (Приема). Който го не приеме да си дигне ржката. (Никой не дигна.)

Докл. П. Станчовъ: (Чете). Последния околия отъ Разградскій окръгъ, е Чукуровска избранъ Ив. К. Хорозовъ на 20 Януария. Числото на избирателитѣ е 3440. Числото на гласоподавателитѣ 1076, отъ които получилъ 567. Комисията го намира за избранъ согласно съ избирателния законъ. Дневникътъ отъ 13 Януария споменува, че първитѣ избори не станѣли, защото избория не получили $\frac{1}{4}$ гласове.

Председателъ: Приемали Народното Сѣбрание Ив. К. Хорозова за законно избранъ депутатъ? (Приема). Който го не приема, да си дигне ржката. (Никой не дигна.)

Докл. Станчовъ: (Чете) 1-та вѣнѣсий окръгъ.

Храновъ: Азъ предлагамъ да остане тоза за плушето заседание.

Докл. Станчовъ: Колкото е тежко представителитѣ да слушатъ провѣркитѣ, то е и тежко е и менѣ, като докладчикъ, който се занимавалъ толкова врѣме съ тази работа. Азъ мисля да свършимъ още и двата окръга, дѣло наистина нѣма никакви затруднения.

Славейковъ: Азъ тоже моля Народното Сѣбрание да има търпѣние за да свършимъ това. Ние ще запалимъ свѣщи и ще слѣдваме, додѣ свършимъ, защото трѣба да свършимъ тая недѣля провѣркитѣ,

понеже имаме много други работи.

Докл. Станчовъ: (Чете). Плѣвненския окръгъ, Плѣвненска околия, избранъ е Хр. Баларевъ на 20-й Януарий. Числото на избирателитѣ е било 715. Числото на гласоподавателитѣ — 332, отъ които получили 294. Има слѣдующата забѣлѣжка: На 13-й Януарий се събрали избирателитѣ, и безъ да съставятъ бюро, отложили изборътъ за 20-ий Януарий, защото не присъствувало изискваното число гласоподаватели.

Предсѣдателъ: Приема ли Народното Събрание г-на Христа Баларева за законно избранъ депутатъ? (Приема). Който не го приема, да си дигне ржката. (Никой не дигна).

Докл. Станчовъ: (Чете.) Въ сжищий окръгъ Ракитска околия, избрали двама депутат. Първиятъ е Савва Ивановъ, избранъ на 20 Януарий. Числото на избирателитѣ е било 2961. Числото на гласоподавателитѣ — 945, отъ които Савва Ивановъ получилъ 922. Намираме тая забѣлѣжка: „Окръжниятъ Съвѣтъ заявява, че на 13-ий Януарий изборитѣ не станали и бюро не ся съставило, защото не се събрало нужното число гласоподаватели“. Друга забѣлѣжка или заявления нѣма. Коммисиата го намира за законноизбранъ. (Приема се.) 2-й депутатъ отъ сжищата околия е Атанасъ Костовъ избранъ на 20 Януарий, отъ сжището число избиратели и гласоподаватели, отъ които получилъ 475 гл. Забѣлѣжки както горѣ. (Приема се).

Докл. Станчовъ: (Чете.) Плѣвненский окръгъ, Боходска околия, избранъ Ячо Бръшляновъ на 20 Януарий. Числото на избирателитѣ е било 1740. Числото на гласоподавателитѣ — 883, отъ тѣхъ Ячо Бръшляновъ получилъ 853 гласове. Намираме слѣдующата забѣлѣжка: Протоколътъ отъ 20-й Януарий гласи, че на 13, като не се събрали достаточное число гласоподаватели, отложило се за 20-й Януарий.“ Освѣтъ това Окръжний Съвѣтъ казва, че прогласява г-на Бръшлянова за непълнолѣтенъ.

Предсѣдателъ: Зема ли се въ внимание тази забѣлѣжка? (Гласове: Не се зема).

Бръшляновъ: Желая по-напредъ да изслушамъ всичко, което би ималъ да поговори нѣкой отъ г-да депутатитѣ, относително до моя изборъ, а послѣ считамъ за дългъ да поговоря и азъ.

Предсѣдателъ: Народ. Събрание не зема въ внимание бѣлѣжката.

Бръшляновъ: Окръжний Съвѣтъ тука си присвоява прерогативитѣ на Нар. Събрание, като казва, че ме прогласява за непълнолѣтенъ. Ако членове на този Съвѣтъ знаятъ, че съмъ малолѣтенъ трѣбало би да кажатъ, въ коя година, кой мѣсець, и колко на мѣсеца съмъ роденъ? Инакъ заявлението

имъ считамъ за гнило.

Предсѣдателъ: Въпросътъ за Окр. Съвѣтъ не се касае до Народното Събрание. Признава ли Народно Събрание г-на Бръшлянова, като законно избранъ депутатъ? (Приема). Който го не приема, да си дигне ржката. (Никой не дигна.)

Докл. Станчовъ: (Чете). 2-й депутатъ отъ сжищата околия, е Еремия Гешовъ, избранъ на 20-й Януарий отъ сжищото число избиратели и гласоподаватели, отъ които получилъ 807 гласове. (Приема се.) Въ Никополский окръгъ, Никополска околия, избранъ е Юрданъ Тодоровъ на 20-й Януарий. Числото на избирателитѣ е било 608, числото на гласоподавателитѣ е неизвѣстно, отъ които получилъ 201 гласове. Намирамъ тази забѣлѣжка: Протоколътъ отъ 13 Януарий гласи, че тогазъ изборитѣ не могли да станатъ, по причина, че нѣмало достаточное число гласоподаватели.

Славейковъ: Желая, да зная, колко ся били всичкитѣ избиратели.

Докл. Станчовъ: 808.

Предсѣдателъ: Признава ли Народното Събрание г-на Юрдана Тодорова за законно избранъ депутатъ? (Признава). Който го не признава, да си дигне ржката! (Никой не дигна.)

Докл. Станчовъ: (Чете). „Бръстенска околия, избранъ Велчо Лировъ на 20-й Януарий. Числото на избирателитѣ е било 3600, числото на гласоподавателитѣ — 1087. Получилъ 527.“ Има една забѣлѣжка. Тя е слѣдующата: (Чете). Селото Сомово протестира, че селото Кретъ, въ Никополска околия, е гласоподавало въ Бръстенската околия и обявява този изборъ за неправиленъ. За тази неправилностъ споменува и бюрото въ протокола си и казва, че Кретини спуснали 29 бюлетини. При тия били пуснати 347 бюлетини неправилни.

Славейковъ: Споредъ мене, това не е важно престѣпление, защото понапредъ имъ се е казало: „Идете да гласоподавате на еди-кое мѣсто;“ послѣ имъ ся казали да идатъ на еди-кое мѣсто; и така не ся разбрали кѣтъ да отидатъ, и отишли ся един на една, а други на друга страна. При всичко това, мисля, че депутатътъ е законно избранъ, и като сравнимъ числото на избирателитѣ, нѣма що да се разсждава за противозаконностъ. (Гласове: Исперпано е.)

Предсѣдателъ: Признава ли Народното Събрание Велча Лировъ за законно избранъ депутатъ? (Признава). Който го не признава, да си дигне ржката. (Никой не дигна).

Докл. Станчовъ: (Чете): Въ Радимска околия, е избранъ Тодоръ Х. Станчевъ на 20 Януарий. Числото на избирателитѣ е било 2781. Числото на гласоподавателитѣ 541, отъ които Тодоръ Х. Стан-

чевъ добилъ 257 гласове. Намирамъ тази забѣлѣжка. Бюрото явява въ протокола си, че 117 бюлетини гласили Тодоръ Станчовъ, а 140 — Тодорче Х. Станчовче. Бюрото като разпитало върху това окръжающитѣ го гласоподаватели разбрало, че всичкитѣ тия бюлетини сж за сжщата личностъ.

Членътъ надзирателъ отъ Окр. Съвѣтъ заявява въ сжщото бюро, че окръжающитѣ бюрото, които изявили, че личността е сжщата, не били повече отъ десетъ души. Сжщо явява, че два бюлетини съ имя Даскалъ Тодоръ били смѣсени въ числото 257. Има особенъ протоколъ отъ 13 Януарий, който гласи, че изборитѣ не станжли, защото нѣмало нуждното число гласове. Отъ Тод. Х. Станчевъ има прошение до Народното Събрание, което комисията вижда за добръ да се прочете псѣбѣло. Комисията намира за законно избранъ рѣченний депутатъ, и при това има още едно прошение отъ сжщия до председателъ на Нар. Събрание.

Председателъ: Желаетъ ли Нар. Събрание да се чете? (Гласове: Желаетъ.)

Михайловскій: Чудно е напетина, като е стангла една пресжда съ право на апелация, за която се зима една парична кауция, за да може да остане свободенъ, който е осжденъ, а той да не се пусне да дойде въ Нар. Събрание! Защото като е осжденъ отъ първа инстанция, апелира, като дава кауция, то трѣба да бѣде свободенъ, додѣто не се произнесе горнята инстанция. За това много чудесно ми се види, какъ да не дойде г-нъ Т. Х. Станчевъ въ Народното Събрание, като е далъ поржчителство. Това прошение трѣба да се даде на Министра на Правосѣдието, за да станжтъ нуждитѣ распоряжения. (Гласова: Съгласни.)

Славейковъ: По главната частъ отъ онова, щото каза г-нъ Михайловскій, щѣхъ и азъ да каажъ Постѣ, ще напомя, че ние нѣмаме време за да разискваме сѣдебни пресжди, и рѣшихме вече единъ случай, слѣдъ който такива прошения се даватъ на Министра на Правосѣдието; и зарадъ туй предложението на г-на Михайловскій трѣба да се приеме, а бюрото да се отнесе до Министра на Правосѣдието и да иска тозъ депутатъ да дойде въ Народното Събрание.

Председателъ: Приема ли се предложението на г-на Михайловскій поддържано отъ г-на Славейкова? (Приема се). Който го не приема, да си дигне ржката. (Никой не дигна). Сега ще се гласоподава върху избора на Тодора Х. Станчовъ. Признава ли Народното Събрание г-на Тодора Х. Станчова за законно избранъ депутатъ? (Приема). Който го не приема, да си дигне ржката. (Никой не дигна).

Докл. П. Станчовъ: (Чете): Ески Джумай-

ский окръгъ Ески-Джумайска околия е избранъ Марко Вълчовъ на 20 Януария. Числото на избирателитѣ е неизвѣстно. Числото на гласоподавателитѣ 1266, отъ тѣхъ получили е 1156. Забѣлѣжка има (Чете): Дневникътъ отъ 13 Януария казва, нѣмало достаточное число избиратели. Началникътъ, по распоряжение на Губернатора, заповѣда въ бюрото да слѣдва приемането на бюлетини и слѣдъ 3 часѣтъ.

Председателъ: Приема ли се Марко Вълчовъ за законенъ избранъ депутатъ? (Приема се).

Докл. Станчовъ: Сжщия окръгъ, сжща околия избранъ Хр. Самсаровъ на 20 Януария съ 1113 гласове. Забѣлѣжка има както при Марка Вълчовъ.

Председателъ: Приема ли се Хр. Самсаровъ за законно избранъ представителъ? (Приема се).

Докл. Станчовъ: Въ сжщия окръгъ, сжща околия избранъ е Мих. Русевъ на 20 Януария съ 812 гласове; сжщата забѣлѣжка.

Председателъ: Приема ли се Мих. Русевъ за законно избранъ депутатъ? (Приема се).

Докл. Станчовъ: Свищовски окръгъ — Свищовска градска околия е избранъ Д. Цанковъ. Числото на избирателитѣ е било 2774. Гласоподавали 1317, отъ тѣхъ получили 1098. Заявление нѣма. Има само въ дневника отъ 13-й Януария, че нѣмало достаточное число избиратели.

Председателъ: Приема ли се Д. Цанковъ за законно избранъ депутатъ? (Приема се).

Докл. Станчовъ: Въ сжщия окръгъ, Стържевска околия, е избранъ Д. Аневъ на 20 Януария. Числото на избирателитѣ е било 2833. Гласоподавали 995, отъ тѣхъ получили 678. Заявление нѣма. Има дневникъ и отъ 13-й и отъ двѣтъ тѣзи околии. Има едно копие отъ испратенната въ Министерството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла телеграмма за станжлитѣ неправилности при изборитѣ на 13 Януария 1880 год. въ Свищовска градска околия.

Председателъ: Желаетъ ли Народ. Събрание да се прочете тази телеграмма? (Гласове: Желаетъ.) Въ Свищовска градска околия е избранъ Д. Цанковъ, отнася ли се тоже на него?

Сукнаровъ: Азъ имамъ да напомя, че това не се отнася на избора на г-на Цанкова, а просто на нѣкой неправилности отъ началника и политическата власть. Това просто да се земе въ внимание като забѣлѣжка, защото се отнася къмъ изборитѣ на 13, но както виждами, той е избранъ на 20-й.

Стефанъ Поповъ: Всичко това, като жители Свищовскій, сме видѣли какъ се е агитирало; но при всичката агитация не се е сполучило изборътъ на 13, за това си задържавамъ право подробно да говоря за тѣзи агитация.

Славейковъ: Имамъ да потвърдя, че тази

телиграма не ся отнася до сѣщия изборъ, но до по-
 предишния. На 13 имаше насилване, което трѣба
 да земемъ въ внимание, а азъ мисля, че най-добръ
 ще бѣде да възложимъ на комисията, която ще
 изберемъ да попита въ този случай, какъ е станалъ.
 Азъ зная, че Министерството е телеграфирало да не
 ставатъ изборитѣ на 20 въ полицията, както пър-
 витѣ, но че трѣба да станжтъ въ друго едно мѣсто.
 За това не считамъ тази забѣлѣжка, като такава,
 която може да прѣчи на законността на изборитѣ.

Предсѣдателъ: Приема ли се г-нъ Аневъ
 като законенъ представителъ? (Приема се.)

Докл. Станчовъ: (Чете): Свищовскій окръгъ
 Павелска околия, е избранъ Г. Д. Начевичъ на 20
 Януария. Числото на избирателитѣ е било 2818.
 Гласоподавали 768, отъ тѣхъ получили 646, зая-
 вление нѣма: Комисията го намѣри, че е избранъ
 съгласно съ избирателния законъ.

Недѣлковичъ: Не знамъ да ли не е г-нъ
 Начевичъ чуждъ подданикъ? Трѣба напредъ сами-
 чкъ да се пита, пакъ послѣ да се произнесе На-
 родното Събрание.

Пановъ: Азъ сѣщо щѣхъ да кажъ, защото
 слухове се носятъ, че той е билъ Австро-Унгарскі
 подданикъ. За това трѣба самичкъ да отговори.

Славейковъ: Това сѣще не е доказано, но
 ние сме длѣжни да го попитамъ, защото не можемъ
 да рѣшимъ безъ него. При всичко това желалъ бихъ
 провѣрkitѣ да се не протакатъ по нататкъ. Ние
 трѣба да изберемъ нѣкакъвъ срѣденъ пътъ или да
 го оставимъ висящъ или да го приемемъ.

Сукмаровъ: Азъ до колкото зная, той не е
 билъ никога Австрийскій подданикъ, защото за да
 бѣде Австрийскій подданикъ, трѣба да изпълни
 условията, които той не може да изпълни. Въ Ав-
 стрия сѣществувалъ законъ, че не може да се приеме
 никой за подданикъ, до дѣто нѣма разрѣшеніе отъ
 своята държава. Азъ мисля, че таково нѣщо не е
 станяло.

Недѣлковичъ: Азъ мисля, че това не служи
 за доказателство да не е станялъ Австрийскій под-
 даникъ. Г-нъ Сукмаровъ казва, че мисли да не
 е станялъ; но нѣма извѣстни свѣдения. Трѣба да
 остане този въпросъ висящъ, до дѣто г-на Начевича
 попитамъ лично въ Събранието, какъвъ е подданикъ.

Славейковъ: Дѣйствително може да не е Ав-
 стрійскій подданикъ; но азъ мисля, че най-добръ
 ще бѣде да попитамъ него самото, както що напра-
 вихми и съ други нѣкои депутати. А до дѣто не го
 попитамъ, трѣба да остане висящъ. (Гласове: Съ-
 гласно.)

Предсѣдателъ: Признава ли се г-нъ Наче-
 вичъ за законно избранъ депутатъ? (Признава се.)
 Какъ желае Народното Събрание да се произнесе за

подданството му? (Приема се врѣменно до когато
 обясни своето подданство.)

Докл. Станчовъ: Съ свършването на Рус-
 сенската губерния, почитаеми господа, 10-членната
 комисия, на която Народното Събрание повѣри, да
 произведе предварително провѣрkitѣ върху редовно-
 ститѣ или нередовноститѣ за станжлитѣ избори на
 народнитѣ представители на Българското Княжество
 за настоящето Народното Събрание, като се е ста-
 рала по възможности да оправдае довѣрието, съ
 което се почете отъ г-да събратията ни депутати,
 въ заключението си комисията съ съжаление има да
 обърне вниманието на Народното Събрание, и на-
 стоящото наше Министерство, че въ бѣдѣще трѣба
 да се обърща повече старание въ изпълнение на
 нѣкой законъ, какъвто е отъ голѣма важностъ из-
 бирателния законъ за народнитѣ представители; за-
 щото тамъ гдѣто властитѣ сѣ били по-справедливи
 и безпристрастни въ изпълнение обязанноститѣ си,
 комисията съ удоволствие забѣлѣжаваше по-добръ
 редъ и разбиране въ изпълнение закона; а наопаки
 — безпоредки и сплѣтни, както за властта тѣй и за
 населението, гдѣто сѣ отектствували безпристрастието
 и справедливостта. Доказателство на това нека по-
 служатъ провѣрkitѣ, за които имахъ честъ въ до-
 кладѣтъ си подробно да освѣтля за всичко Народно
 Събрание. (Одобряване, ржкоплескание).

Предсѣдателъ: Има ли нѣкой да прави нѣ-
 какво предложение?

Райчо Поповъ: Азъ желая да се прочете
 прошеніето, дадено отъ Севлиевоитѣ избиратели за
 първото Народното Събрание, защото отъ тамъ ще
 се види, че администрацията се умѣсвала въ избо-
 ритѣ, което умѣсване азъ считамъ за голѣма опас-
 ностъ за държавата. И азъ желая, щото комисията,
 която ще изберемъ, да изслѣдува намѣсването на
 администрацията въ изборитѣ, да иде тоже въ Се-
 влиево и да изслѣдва, какъ сѣ станжли изборитѣ за
 първото Народно Събрание.

Славейковъ: Азъ мисля, че за сега е изли-
 шно да се чете това прошеніе въ Народното Съ-
 бране. Но комисията, което ще се назначи, все
 пакъ ще да има предъ видъ това прошеніе, както
 ще разглежда и всичкитѣ подобни прошенія отъ пър-
 вото Народно Събрание. Тази комисия ще ни съ-
 общи резултата на своето изслѣдованіе, а за сега
 мисля, че е предврѣмененъ този въпросъ.

Райчо Поповъ: Като мисля, че сѣ свършени
 провѣрkitѣ, и като не знамъ послѣ да ли ще се
 преглеждатъ подобни работи, за това дигамъ този
 въпросъ, и даже заявлявамъ на Народното Събрание,
 че избирателитѣ въ Севлиево сѣ окръгѣтъ били сѣ
 въ онова врѣме, като озци останжли на вѣлицѣ да
 ги дърпатъ, като бѣха безъ никаква защита. Тѣзи

сами си намѣрили да се водятъ по добръ редъ, като неприятелитѣ сж искали да подигнатъ нѣщо; и тѣ сж претърпяли всички бѣди и поборства.

Предсѣдатель: Сега нѣма да разглеждами този въпросъ, но въ своето врѣме ще дойде на редъ. Днесъ се свърши дневний редъ. За идущий дневний

редъ имаи четение на протоколитѣ и докладъ на комисията, която е имала да приготви отговора на тронната рѣчь.

Засѣдание се закрива.

(Конецъ въ 6 часа.)

Предсѣдатель: *П. Р. Славейковъ.*

Подпредсѣдатели { *Д-ръ И. Брадель.*
Н. Сукнаровъ.

Секретари { *Ив. Даневъ*
Хр. Баларевъ
В. П. Золотовъ
Б. Коевъ.

Управитель на стенографическото бюро А. Безенштейнъ.